

Johan Svensson

ÖKAT SAMARBETE INOM SKOLAN

Råd och riktlinjer följs upp inom SiS sid 44

Personalen behöver stöd. Chefer inom äldreomsorgen kommer längre och längre bort från omsorgsarbetet.

Sidan 20

Anna-Karin Edberg

Misslyckad barnavård. Vanvårdsutredningen visar vad som händer när den sociala barnvården misslyckas, i dåtid och i nutid.

Sidan 34

Göran Johansson

Vi är en kvalitetsfokuserad och professionell aktör inom psykiatri och psykosocialt förändringsarbete

Vi arbetar med områden som:

- Specialinriktat boende och utslusningsenheter för särskilt vårdkrävande klienter
- Utredning och behandling gällande dubbeldiagnostik, samsjuklighet, neuropsykiatri samt medfödda och förvärvade hjärnskador
- Evidens- och kunskapsbaserat förändringsarbete för barn, ungdomar och familjer med komplexa behov och svårigheter

Specialistpsykiatrigruppen erbjuder vuxenpsykiatri samt psykosocialt förändringsarbete för barn och ungdomar.

Utöver vård och behandling bedriver vi utbildningsverksamhet samt forskning och utvärdering. Vi värnar om att dela med oss av vår kompetens till våra uppdragsgivare.

Specialistpsykiatrigruppen fortsätter att växa och allt fler verksamheter kommer med i koncernen.

Välkommen att kontakta oss.

familje
forum

Partnergruppen

SOCIALA TJÄNSTER

Eken

Utslusningsenhet

fabriken

FORÄNDRINGSKONSULTERNA AB

Neuropsyki i Bollnäs

Cornelia & Felicia

med förnuft

- UVF - UPPLANDS VÅRDGIVARFÖRENING

info@uvf.se

Upplands Vårdgivarförening är en intresseförening för HVB-hem med verksamhet lokaliserad i Uppland. Föreningen bildades 1940 och har idag tretton medlemmar;

Björntorp HVB-hem - Edebohemmet AB - Elmstahemmet AB
Gökans gård HVB-hem - HVB Dammen - Karbyhemmet - Lilla Hemmet
Texte HVB-hem - Trädgårdslunds HVB-hem - Vallbyhemmet HVB
Villa-Marma - Widbo HVB AB - Ängbyvägens HVB AB

Föreningens medlemmar bedriver HVB-verksamhet för män och kvinnor från 19 år och uppåt med olika typer av psykiska funktionshinder, vissa av HVB-hemmen arbetar även med dubbeldiagnoser.

Vi har inom föreningen totalt 130 vårdplatser.

På vår hemsida www.uvf.se, finns en uppdaterad information om lediga platser på de olika hemmen för att förenkla placeringsproceduren för uppdragsgivare.

Vi inom föreningen arbetar bl.a. med att öka och förbättra möjligheterna till en meningsfull och aktiv sysselsättning för de boende. Vi arbetar med utveckling och fördjupning av personalens arbetsmetoder genom erfarenhetsutbyte, metodutveckling samt gemensam utbildning. Vi vill verka för god miljö inom vårt intresseområde.

För mer information och kontakt, besök vår hemsida; www.uvf.se.

Upplands Vårdgivarförening

Innehåll nr 3 2010

06| Utblick

I detta nummer representerar Robert Thorburn Svenskt Näringsliv.

08| Egehem

Flickorna som kommer till behandlingshemmet Egehem måste ta ansvar för sitt eget tillfrisknande.

14| HSL aktualiseras

Vid tillsyn enligt SoL och LSS kontrolleras även hälso- och sjukvårdslagen.

18| Produktnyheter

Ett urval av vårens produktnyheter.

20| Intervju

Anna-Karin Edberg är professor i geriatrisk omvårdnad. Studier visar att det är viktigt att stötta personalen.

24| Kortnyheter

Nyheter och notiser för branschen.

34| Ett sekel av vanvård

På Socionomdagarna presenterade Göran Johansson Vanvårdsutredningen, dess resultat och arbete.

37| Missbruksvård

Gerhard Larsson vill se ändrat huvudmannskap eller tydligare lagreglering inom missbruksvården.

42| Gästkrönika

Christer Wiik, QMC AB, är gästkrönikör i detta nummer.

44| Skola i förändring

SjS omorganisation har inneburit en tydligare styrning av skolan.

46| Likvärdig skola

SjS skolor ser olika ut men ska vara likvärdiga i sin undervisning. Att öka samarbete är viktigt.

50| Böcker

Ett urval av nyligen utgivna böcker.

52| Stilrent på BUP

På BUP i Ystad har man satsat på miljön. Både besökare och personal trivs.

56| Silat & Blandat

Vinn böcker i annonspuslet.

58| Kalendarium

En presentation av vårens och sommarens mässor, konferenser och kurser.

Tingsgatan 2, 827 32 LJUSDAL
Tel 0651-150 50, Fax 0651-133 33

Omslagsbild
Foto: Jenny Marcuson

Redaktionen

Mikael Sagström, Ansvarig utgivare
0651-76 04 12, 0706-35 50 50
mikael.sagstrom@sjukvardsinformation.com

Kerstin Karell, Chefredaktör
0651-76 04 96
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Susanne Mattsson, Journalist
susanne.mattsson@sjukvardsinformation.com

Mumlan Nyhlin, Journalist/Fotograf
mumlan.nyhlin@sjukvardsinformation.com

Layout

Isak Andersson
isak.andersson@sjukvardsinformation.com
0651-150 50

svensk
media

Annonser

Stefan Jonsson, 0651-150 62
stefan.jonsson@sjukvardsinformation.com

Maria Fagerberg, 0651-69 90 07
maria.fagerberg@sjukvardsinformation.com

Annonstraffic

Ylwa Stake, Annonstraffic
ylwa.stake@sjukvardsinformation.com

Prenumerationsärenden

Måndag-Torsdag 8-15
Anette Yngvesson
0651-76 04 22, nettan@svenskamedia.se

Teknisk information

Upplösning: 300 dpi.
Tidningens format: 210x297 mm. Satsyta 185x270 mm.
Tryck: VTT Grafiska AB

Utges av:
Skandinavisk Sjukvårdsinformation, Marknadsdata AB
Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal
Tel: 0651-16040, Fax: 0651-711980
info@sjukvardsinformation.com, www.sjukvardsinformation.com

Behandling – Akut – Utredning

Nanolfsvillan är beläget centralt i Finspång och har plats för sju familjer som bor i egna lägenheter. Vi arbetar såväl med traditionella behandlingsplaceringar som med kortare, flexibla placeringar.

Nanolfsvillans grundläggande mål är att:

- Fullfölja de uppdrag vi åtar oss
- Barnens behov blir tillgodosedda
- Föräldrarna mobiliserar sina resurser

I Skandinavisk sjukvårdsinformations Kvalitetsindex fick Nanolfsvillan 8.9 av 10 möjliga poäng i den senaste mätningen.

Nanolfsvillan grundades 1986 och har idag ramavtal med 118 kommuner

www.nanolfsvillan.se
0122-159 89 Finspång

Unga lagöverträdare behöver
A.R.T.

Till god nytta för ungdomarna som bor en tid på Västgotakollektivet är bland annat att vardagen hos oss präglas av genomgripande struktur, att såväl grund- som gymnasieskola är integrerad i verksamheten och att vi framgångsrikt använder oss av A.R.T. – Aggressive Replacement Training.

västgotakollektivet
- en möjlighet till ett värdigt liv...

www.vastgotakollektivet.se

**Akut? Ring
0733-901999
dygnet runt!**

ETT KOSTNADSEFFEKTIVT ALTERNATIV TILL INSTITUTIONSVÅRD FÖR BARN, UNGDOMAR OCH VUXNA MED BL A DUBBELDIAGNOSER

- Kraftigt förstärkta familjehem
- Kompletta psykiatriska utredningar
- Motiverande samtal enl. MI
- KBT och DBT
- Beteendeterapi
- Återfallsprevention och drogkontroll
- ART och Familje-ART
- Erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar
- Jour dygnet runt
- Hög servicenivå

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvarig:

Mariann Wideving, tel: 070-508 22 95

Adress: Box: 6012, 700 06 Örebro

Fax: 019- 10 16 70

Webbadress: www.rewith.se

Mail: wideving@rewith.se

Org.nr: 556709-8487

Först ut är **Svenskt Näringsliv** och **Robert Thorburn**, projektledare för Företagande i Vårdssektorn. I nästa nummer av tidningen skriver en representant för Sveriges Kommuner och Landsting.

Företag förbättrar vården

Jag arbetar med frågor som rör företagande inom vården och ibland frågar människor vad detta innebär. Kanske beror det på att själva företeelsen att driva företag inom vårdsbranscher som vård, skola och omsorg fortfarande är främmande för en del.

Företagande inom skattefinansierade vårdsverksamheter har egentligen funnits länge i Sverige, till exempel har privata behandlingshem funnits sedan 60-talet. Ändå var det först i början av 1980-talet som diskussionen sköt verklig fart i och med starten av den privata förskolan Pysslingen.

Politikerna på vänsterkanten rasade. Den dåvarande socialministern Sten Andersson sa att privata förskolor skulle stoppas med alla medel och att företag dög till att hämta sopor men inte till att ta hand om barn.

Idag finns en bredare förståelse för företagandet och för företagets roll i vårdsystemet. De flesta inser idag att det är svårt att tänka sig ett sjukhus och äldreboenden utan privata företag som bygger och underhåller byggnaderna, levererar mediciner, apparater och olika tjänster. Det är svårt att tänka sig förskolor utan privata företag som levererar pedagogiskt materiel, blöjor och leksaker. Ändå finns på sina håll ett starkt motstånd mot företagandet inom vårdssektorn.

Gustav Möllers bevingade ord "varje förslösad skattekrona är en stöld från folket" är fortfarande aktuella. Ändå är det många som inte har insett att samverkan med näringslivet kan vara ett effektivt verktyg för att använda skattebetalarnas pengar

bättre. Utvecklingen mot mer företagande inom vården går långsamt. Idag, 25 år efter Pysslingen-debatten, driver kommuner och landsting fortfarande 90 procent av verksamheten i egen regi.

Allt blir inte bättre med företag, alla företag är inte bättre än offentligt drivna verksamheter men de är ett viktigt komplement. Företagarna är ofta entreprenöriella människor som hittar nya lösningar, de ser möjligheter där vi andra ser problem. De är oftast mycket kostnadsmedvetna och har en stark drivkraft att ta tillvara på varenda krona och liten resurs för att använda dem så bra som möjligt. Detta behövs sannerligen. I en undersökning som Vårdföretagarna presenterade nyligen visade det sig att sju av tio tillfrågade kommuner inte visste vad den egna hemtjänsten kostade. Då blir det svårt att driva en verksamhet effektivt.

Entreprenörerna behövs om vi ska kunna ha en fortsatt god välfärd i det här landet. Det är också viktigt att släppa fram kvinnor och deras företagande. Vi vet att man oftast startar företag inom det område där man jobbar. Inom offentlig sektor är cirka 80 procent av medarbetarna kvinnor. Om vi vill att kvinnor ska få ta större plats inom näringslivet måste vi också ge dem möjligheter att starta företag inom de branscher där de arbetar idag.

Det är dags att göra upp med föreställningen om ett motsatsförhållande mellan offentligt och privat. Det är bara genom samverkan och mer entreprenörskap vi kan utveckla svensk välfärd.

Robert Thorburn

Robert Thorburn har valt att skänka arvodet för artikeln, 2 000 kronor, till Världsnaturfonden WWF.

När mer måste till

RANSÄTRA-KLINGSTA är en av de ledande akut- och utredningsinstitutionerna för familjer med barn i åldern 0–12 år. Vi har lång erfarenhet av att utreda svåra och komplicerade familjeärenden som kräver mer omfattande insatser än vad en traditionell barnvårdsutredning kan ge.

VI ERBJUDER:

- Omsorgsutredningar enligt BBIC-strukturen
- Skyddat boende i dygnsvård
- Krisomhändertagande
- Kortare stödsatser

LÄS MER PÅ WWW.VARLJUS.SE

Vi finns när ni behöver experthjälp!

Behöver du ett verksamhets-system? Vi har ett som är:

- Nyckelfärdigt
- Användarvänligt
- Kundanpassat

Kontakta oss NU
E-post: info@maximilia.se
Tel: 0226-183 90

För sexuellt utsatta eller misstänkt sexuellt utsatta flickor 13-18 år Marsta gård

Vi ger flickorna - hopp om framtiden
- ökad tillit till vuxna

Våra verktyg är - hästunderstödd terapi
- familj- och nätverksarbete
- egen skola med individuellt anpassad undervisning

Kontaktperson, lotta.corell@erstadiakoni.se

Marsta gård ingår i ett forskningsprogram vid Ersta Sköndal högskola med fokus på hästens och riderterapins betydelse i behandlingsarbetet. Kontaktperson prof.gunilla.silfverberg@esh.se

www.erstadiakoni.se/marsta

Ersta flickhem är del av Ersta diakoni, en fristående organisation som bedriver sjukvård, social verksamhet samt utbildning och forskning utifrån en kristen helhetsyn på människan.

FANNABACKEN LIVB

För ungdomar 15-20 år med psykosocial problematik och neuropsykiatriska funktionshinder.
Centralt beläget i Enköping med mångkulturell kompetens och KBT-inriktade behandlingsmetoder.

Vi arbetar utifrån individuell behandling och erbjuder, utredningar, beteendeanalyser, terapeutiska samtal mot bl.a. fobier, ART, teckenekonomi, ADL-träning, stöttning till aktiv fritid och nära samarbete med skola/praktikplats.

Kontaktperson: Yvonne Nordlund • Mob: 0702-89 89 90
Parkgatan 39, 745 49 Enköping • Telefon: 0171-44 79 09

Ensamkommande flyktingbarn?

MKF arbetar för integration genom familjehemsvård och matchar klienter med familjevårdar utifrån kultur, språk och religion.

Vi erbjuder **förstärkta familjehem** för

- ensamkommande flyktingbarn
- den som behöver skyddat boende

Från MKF får du

- erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar
- psykiatriska utredningar
- återfallsprevention och drogkontroll
- KBT med bland annat ART
- motiverande samtal MI
- jour dygnet runt

Kontakta

Tobbe Öhman, 021-18 80 30
tobbe@multikulturell.se

MKF

Multikulturell Familjehemsvård
www.multikulturell.se

Flickorna lär sig hantera sin ångest

Text: Susanne Mattsson Foto: Anette Jansson-Bougt

Till behandlingshemmet **Egehem i Västervik** kommer svårt psykiskt sjuka flickor och flickor med psykosociala problem. På Egehem erbjuds man tid, stabilitet och en lugn miljö i kombination med olika behandlingsmetoder. En mycket viktig framgångsfaktor är också "alliansen" mellan behandlingshem, föräldrar, socialen och BUP.

I ett bostadsområde nära havet i Västervik ligger Egehem, ett HVB-hem i öppen vårdform. Verksamheten är inrymd i en ståtlig trävilla från förra sekelskiftet. År 2000 flyttade Egehem in i fastigheten, och den här vintern har man renoverat och byggt ut. En ny fräsch spa-avdelning med bubbelpool, en keramikverkstad och en övernattningsslägenhet för besökande föräldrar växer fram i den nya delen.

I det stora huset finns sex platser och alla flickor har egna rum. Dessutom finns ett antal platser i andra tillhörande enheter samt sju träningslägenheter för eget boende. Personalmässigt är man 40 heltidsanställda på 20 patienter.

– Våra flickor kommer från hela landet och vi tar emot de tyngsta fallen. Många vill helt enkelt inte leva, säger Elisabet Strid Ege, som driver behandlingshemmet.

Tunga diagnoser och långvariga sjukdomsperioder gör att både föräldrar och barn har förlorat hoppet. Egehem blir ett steg ut från psykiatri för många flickor och en ny väg att testa när inget annat varit framgångsrikt.

Gemensamt för eleverna på Egehem är att de lider av psykisk skörhet. Vissa har

medfödda psykiska sjukdomar som exempelvis manodepressivitet, andra har varit med om övergrepp och några har trassliga bakgrunder i kombination med diagnoser. Många av flickorna är suicidala och självdestruktiva vilket de uttrycker genom att skära sig, äta tabletter, svälta sig, utsätta sig för fara och använda sina kroppar på fel sätt.

– Flera tycker inte att de är värda att må bra. Vissa av flickorna har varit inlagda på psyket, något som kan kännas tryggt eftersom de där inte behöver ta något ansvar. Men här måste de verkligen arbeta med bland annat sin ångest. Vi har stor respekt för tjejerna och deras sjukdomar. Det är viktigt att de inte bär skuld över något, men man kan inte fly från att ta ansvar för sitt tillfrisknande.

DBT är obligatoriskt

Den vård och behandling Egehem ger är individuell utifrån socialtjänstens vårdplan. Verksamhetens behandlingsmetodik innebär förändring av elevens miljö med många vuxna, både män och kvinnor, nära eleverna, i behandlingsteamet. De flesta behandlarna har terapeutisk grundutbildning i KBT (Kognitiv beteendeterapi) och DBT

(Dialektisk beteendeterapi).

DBT är obligatoriskt på Egehem. Den har visat sig vara en av de bästa terapiformerna för denna målgrupp.

– DBT är en metod som fungerar bra, särskilt för psykiskt instabila patienter. Man jobbar sig framåt från den nivå där patienten befinner sig. Eleven får börja i en grupp som passar.

Vid behov hjälper man eleven med farmakologisk behandling. Mediciner som kan vara aktuella är ADHD-medicin, medicin mot manodepressivitet och annat som kan ge effekt som ej terapi kan göra.

Ridterapi och kroppsvård

Det finns även ridterapi som är helt frivillig men mycket resultatgivande. Hästar och ridning i terapi ger känsla och kroppskännedom. Genom flickornas reaktioner och hästarnas respons kan man samtala om svåra saker utan att klampa in i flickornas privataste minnen. Hästen blir ett filter i terapin.

– Hästen ger också trygghet och värme, taktill stimulans och doftar gott! Detta påverkar positivt, säger Elisabet som är utbildad ridterapeut och förklarar vidare.

– Ridning är utvecklande för flickor i vår ►►

Köket i stora huset på Egehem.

Personal och elever har egna muggar.

► målgrupp. Genom att hästen är en tyglingsbar kraft tränas eleven i självsäkerhet, gränssättande och känsla. Eleven tränas också i ansvarskänsla och säkerhetstänkande. Hästar har effekt på våra elever. De lär sig att hantera känslor och använda färdigheter.

Flickorna kan även umgås med hästar utan att ta del i ridterapi. I en enhet på landet utanför Västervik har Egehem sedan 2007 en enhet. Där är de fem hästarna ett fritidsintresse och används inte i den organiserade ridterapi.

Andra viktiga inslag i verksamheten är fasta rutiner och skolgång. De dagliga rutinerna är viktiga. Att kliva upp på morgonen, äta tillsammans vid matbordet och sova på nätterna är basala regler som måste följas.

– Natten är alltid värst när man mår dåligt. Vi har personal dygnet runt som

finns tillgängliga för samtal. De kan sitta bredvid flickorna och vänta in sömnen, ge behovsmedicin och skjutsa till sjukhus om så behövs.

Eftersom många av flickorna är unga har de skolplikt. För tillfället går 15 av Egehems idag 17 flickor i skolan. Egehem har egna utbildade elevassistenter, eftersom skolornas assistenter ofta inte kan anpassa sig till dessa elever. Verksamheten har också en egen bemannad fritidslokal i skolan för sina elever.

Andra vardagliga rutiner som man kan behöva träna på är kroppsvård. Egehem har tillgång till egen SPA-avdelning. Här blir det naturligt att först träna på att våga klä om tillsammans. Många av flickorna har inte vågat visa sig i badkläder på flera år på grund av sina ärriga kroppar.

– Vi accepterar att eleven är mycket påklädd i vattnet. Ibland måste vi hitta en mer klädd badkläder, exempelvis med långa ärmar och ben för att en flicka inte vill visa sina ärr efter självsärande. Målet är att våra de ska våga åka till offentlig simhall eller bada vid allmänna bad.

Viktigt samarbete

Något som är oerhört viktigt för att flickorna ska klara av behandlingen, skolan och fritiden är samarbetet mellan olika instanser. Egehem behöver ett tätt samarbete med föräldrar, skola, socialtjänst och BUP.

– Denna samverkan är jätteviktig. Flickorna vill till en början inte alltid vara här och ibland rymmer de. Alla i deras omgivning måste jobba mot samma mål.

Även om kontakten med flickornas för-

Ägare och föreståndare för Egehem är Elisabet Strid Ege.

äldrar är viktig så är den inte helt okomplicerad.

– Många år av problem har tårt på familjerna och föräldrarna kan vara både uppgivna och utmattade. Ibland ser de oss som en livlina, men ibland förkastar de vår verksamhet. Vi är både hatade och uppskattade, och därför måste vi bygga upp ett förtroende och ha mod att vara tydliga när vi samarbetar med dem.

Oroliga föräldrar vill ha en garanti för att deras barn inte skadar sig eller råkar i trubbel på behandlingshemmet. Men eftersom Egehem bedrivs som öppen vårdform har inte personalen rätt att låsa in, övervaka de boende eller genomsöka deras rum.

– Vi får ofta frågan om vi kan vakta en suicidal flicka, men vi vaktar inte. Den som

behöver vak ska vara i den slutna psykiatri där det är anpassat till vak, men naturligtvis får vi öka vårt stöd ibland. Skrivs man ut från psykiatrisk slutenvård till oss finns en behandlingsplan där det framgår att det är ett medvetet val för flickans hälsa att vårdas i ett HVB hem. Generellt hjälper man inte flickorna genom att vara överbeskyddande. I längden måste de lära sig att hantera sina känslor och sina handlingar. Mår någon riktigt dåligt är det viktigaste vi kan erbjuda en lång behandlingstid. Att känna flickan är bästa skyddet när hon vill göra sig illa.

De äldre tjejerna har egna pengar och har friheten att åka till stan och handla.

– Detta innebär att vi ibland har svårt att hindra självskada. Vi får inte utan orsak genomsöka efter rakblad, alkohol eller annat

som de köper för egna pengar.

Enligt den senaste utvärderingen som gjordes 2003 på ett tioårigt resultat framkom att en tredjedel av de flickor som vårdats på Egehem fick ett värdigt liv med eget boende, jobb och kanske familj efter vårdtiden. En tredjedel fungerade bra i samhället med stödjande åtgärder. Den återstående tredjedelen gick det sämre för. De klarade inte av att försörja sig själva, hade drogproblem och hamnade utanför samhället.

Snabbare vårdtider

Det finns, precis som inom all vård, fall som man inte kan hjälpa.

– Det har hänt att flickor tagit sitt liv här. Precis som inom cancervården finns det fall vi inte kan bota eller hjälpa. Det är sorgligt. ►►

Solhagagruppen

Ett gott liv - hela livet

Våra tjänster inom LSS och Sol

- Specialförskola
- Korttidsboende
- Barn- och ungdomsboende
- Kolloverksamhet
- Ledsagning
- Utvecklingsboende
- Utredning och behandling
- Daglig verksamhet
- Gupp- och serviceboende
- Gruppboende, 65+

Välkommen att kontakta oss för mer information: Försäljningschef Lasse Camehagen
E-post: lasse.camehagen@solhagagruppen.se • www.solhagagruppen.se

I en annan del av Almedalen

Vi deltar som utställare under del av Almedalsveckan, 5-8 juli

VÄLKOMMEN

att lyssna på ett föreläsningsspass med Jeanette Johansson-Ånmark, Regionchef Syd

TEMA

"En verktygslåda i arbetet med ungdomar och unga vuxna med Aspergers syndrom och högfungerande autism"

UTBILDNING INOM ASPERGER & AUTISM

Aspergers syndrom – Fokus på strategier för att hantera ilska, ångest och nedstämdhet

En heldag med Tony Attwood (AUS), psykolog och författare till bl.a. Den kompletta guiden till Aspergers syndrom

Tid: 11 juni 2010

Plats: AF-borgen, Lund

Pris: 1200:- ex moms. 20% rabatt för anhöriga

OBS! Föreläsningen tolkas till svenska

Läs mer och anmäl dig på: www.solhagagruppen.se

► I snitt behandlas flickorna 1,5 år på Egehem. För tio år sedan stannade eleverna i 3,5 år.

– Vi har fått snabbare vårdtider, på gott och ont. Effektivare behandlingar och tidigare utvärderingar gör att man vågar slussa ut flickorna i samhället tidigare.

Något som, enligt Elisabet Strid Ege, skulle underlätta situationen för psykiskt sköra ungdomar är en större acceptans för

psykisk ohälsa.

– Hjärnan är en komplicerad del av vår fysiska kropp. Det är egentligen inget konstigt att det kan bli fel i kemin där. Vi ser idag att det blivit mer accepterat att må dåligt psykiskt. De drabbade vågar söka hjälp i tid. Vissa av våra patienter börjar skada sig redan i sex till sju-årsåldern. Många skulle behöva komma till oss mycket tidigare.

Personalen trivs på Egehem. Den arbets-

grupp som utökades 1999 jobbar kvar idag. Varje jul har man öppet hus och personalen bjuder på julbord. Då brukar före detta elever dyka upp med familjer och barn för att träffa sina gamla kontaktpersoner.

– Visst är det ett tungt jobb, men det är också roligt, säger Elisabet och visar upp en blomma med tillhörande tackkort som hon just fått av en före detta elev. Det här är vår belöning! ■

Länsstyrelsens tillsyn

Länsstyrelsen i Kalmar län genomförde under två dagar (091006-091007) ett oanmänt tillsynsbesök på Egehem AB i Västervik. Besöket var en del av den nationella uppföljningen av tidigare tillsyn som genomförts av hem för vård eller boende för barn och unga (HVB).

Beslut i ärendet kom i december 2009 och lyder: Uppföljning av tillsyn enligt 13 kap 3 § Socialtjänstlagen gällande Egehem AB. Egehem AB uppfyller inte lagstiftningen och dess intentioner i de delar som tillsynen avser. Avseende följande brister riktas dock ingen kritik då verksamhetens ledning visat på att man arbetar i frågorna: Anställda i verksamheten har inte adekvat utbildning och samtliga personal är inte fullt ut insatta i verksamhetens rutinsystem.

Länsstyrelsen ser följande förbättringsområde: Att man utifrån ett jämlikhetsperspektiv med grund i sexualitet tittar på bemötande och förhållningssätt i denna fråga.

Sammanfattning:

1) Utifrån de dokument som Länsstyrelsen har tagit del av framgår det att

verksamheten har fastställda rutiner och ledningssystem som uppfyller vad som står i SOSFS 2006:11 både vad det gäller upprättande samt uppföljning och utvärdering. Dock belyser genomförda intervjuer att all personal inte haft möjlighet att ta till sig de rutiner som finns. Ett exempel på område under rutiner och ledningssystem som bör ses över är läkemedelshanteringsrutiner samt implementering av dessa i personalgruppen. 2) De ungdomar Länsstyrelsen talat med lyfte att frågor kring deras sexualitet ej hanteras på ett enligt dem korrekt sätt. Föreståndaren menar att det inte finns några oklarheter kring relationer och ungdomarnas sexuella läggning. Länsstyrelsen är medvetna om den komplexa situation kring sexualitet som råder på ett HVB av Egehems karaktär. Länsstyrelsen förutsätter att ungdomarna på Egehem bemöts på ett korrekt sätt oavsett deras sexuella läggning. Egehem bör utifrån ett jämlikhetsperspektiv med grund i sexualitet arbeta vidare med denna fråga. Detta i form av fokus på personalens bemötande och förhållningssätt utifrån de intervjuade ungdomarnas uppfattning. 3) Det är av betydelse att personalen

ges fortlöpande kompetensutveckling som svarar mot verksamhetens behov, inte minst i förhållande till de behandlingsmetoder som tillämpas, samt mot kunskapsutvecklingen inom det psykosociala området i syfte att säkerställa att vården och behandlingen är av god kvalitet. Det är också viktigt att kompetensutvecklingen anpassas så att var och en inom personalgruppen får nödvändig kunskap och att den kompetensutveckling som ges följs upp årligen. Socialt arbete är en disciplin som är i ständig utveckling och förändring genom de erfarenheter som görs i praktisk verksamhet, men främst genom den forskning som bedrivs på området kring barn och unga. I verksamheten finns anställda som saknar adekvat utbildning. Detta är något som ledningen är medvetna om. Länsstyrelsen vill dock påtala hur viktigt det är att personalen har adekvat utbildning och ges möjlighet till kompetensutveckling då ungdomarna man arbetar med har sådan svår problematik. Länsstyrelsen ställer sig också frågande till att man under den ordinarie personalens möten i form av handledning och personalmöten överlåter hela verksamheten till vikarier.

Casator Care är ett gemensamt namn för:

CASATOR CARE

Casator Care är det nya namnet på det som tidigare hette Villa Lindögruppen som innefattar behandlingshemmen Villa Lindö och Sörgården. Men våra behandlingar håller oförändrat högsta kvalitet och våra fina lokaler står som vanligt kvar i sina fantastiska miljöer. Välkommen till Casator Care!

Villa Lindö

Behandlingshem

För mammor med barn samt gravida kvinnor med psykiatrisk problematik, psykosocial problematik och/eller missbruksproblematik.

Villa Lindö

Utredning & tjänster

Vi utför utredningsuppdrag och tar emot akutplaceringar. För förälder med barn, familjer med barn och gravida kvinnor.

Sörgården

Behandlingshem

För människor som är i behov av psykiatrisk vård enligt SOL och medicinskt färdigbehandlade med psykiska funktionshinder.

Casator Care, Lindölundsgatan 18, 392 35 Kalmar | Telefon: 0480-515 47
www.casatorcare.se

Ibland är ett leende bästa medicinen.

Partnergruppen erbjuder självständiga, moderna boenden för äldre och psykiskt funktionshindrade. I dag är vi ett av de största och mest resursstarka företagen inom vårdboenden i Sverige.

Vill Du veta mer kontakta Thorbjörn Persson på 042-311 58 17 eller Thommy Fors på 042-311 58 11.

Partnergruppen

www.partnergruppen.com

TRYGGA TESTER AV ALKOHOL OCH NARKOTIKA

Palmenco har sedan 70-talet levererat alkoholmätare med hög kvalitet och teknik till olika yrkeskategorier i de nordiska länderna.

Vi har nu kompletterat vårt produktsortiment med narkotikaanalyser för saliv och urin.

Mer information hittar du på
www.palmenco.se

 PALMENCO

CYLINDERVÄGEN 4 | BOX 4153 | 131 04 NACKA | TEL 08-556 616 30 | FAX 08-747 15 35 | E-POST info@palmenco.se

Alla lagar under samma tak

samlad tillsyn med fokus på rättssäkerhet

Text: Kerstin Karell

I och med den nya tillsynsmyndigheten inom Socialstyrelsen aktualiseras hälso- och sjukvårdslagen för verksamheter som hittills främst haft tillsyn enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Den 1 januari fördes ansvaret för tillsynen av socialtjänsten (SoL) och verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) över från länsstyrelserna till Socialstyrelsen. Myndigheten tog även över ansvaret för tillsyn av Statens institutionsstyrelses verksamheter (LVU, LVM). Nu samordnas de för Socialstyrelsen nya tillsynsuppgifterna med tillsynen av hälso- och sjukvården enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL.

För att bedriva hälso- och sjukvård krävs inget tillstånd. Däremot måste verksamheterna anmäla sig till vårdgivarregistret som funnits sedan 1997.

Socialstyrelsen skriver på sin hemsida att kvaliteten på vårdgivarregistret dock ännu är bristfällig. Alla vårdgivare känner inte till anmälningskyldigheten och vårdgivare som en gång anmält sig uppdaterar inte sina

uppgifter när de förändrar eller lägger ned sin verksamhet.

– Alla berörda verksamheter är inte alltid medvetna om att de bedriver hälso- och sjukvård, säger Karl-Otto Svärd, psykiatriker och inspektör för HSL inom Socialstyrelsen region mitt.

Screening av HSL

I och med att de som arbetar med tillsyn enligt SoL och LSS nu arbetar tillsammans med dem som har ansvaret HSL innebär det en mer enhetlig tillsyn. Det medföljer att vårdgivarregistret och kraven enligt HSL aktualiseras för många verksamheter.

– Det blir en form av screening även av hälso- och sjukvård för de verksamheter vi besöker. Vi har redan kommit i kontakt med flera HVB hem som även berörs av HSL och borde vara anmälda till vårdgivarregistret. Socialstyrelsen har inte haft löpande tillsyn

enligt HSL utan inspekterat verksamheter utifrån anmälningar; Lex Maria, media eller tematisk tillsyn. Med vår nya samordnade organisation öppnas fler dörrar, och det är bra, säger Karl-Otto Svärd.

Från och med den första januari har en bestämmelse införts i socialtjänstlagen som innebär frekvenstillsyn av barn- och ungdomsverksamheter inom SoL, LSS och LVU. Alla berörda verksamheter ska ha tillsyn minst två gånger per år, ett anmält och ett oanmält besök.

Inspektörer för båda lagarna

Exakt hur ”screeningen” för HSL kommer att gå till är ännu inte fastställt för alla verksamheter.

– Det finns inget krav på frekvenstillsyn enligt HSL men om vi vet att verksamheten bedriver hälso- och sjukvård tar vi vid besök med en inspektör som kan HSL, säger ►

VI KROSSAR MYTEN!

Det påstås att det saknas boenden för ensamkommande flyktingbarn. Det stämmer inte. Folkhemmet Integration AB driver boenden för Ensamkommande flyktingbarn. Vårt äldsta boende startade 1986 i Uppsala. Och vi kan starta fler så fort någon ber oss. Vi erbjuder i dagsläget transit, asyl och PUT-boenden i hela Sverige. Vi startar boenden med 10 – 30 platser på uppdrag av kommuner. Vi har erfarenheten och kompetensen. Har er kommun viljan så erbjuder vi lösningar.

Om kommunen inte vill starta ett nytt boende, så kan vi erbjuda integrationsfamiljer som vi handleder och stöttar i er kommun.

Vi har lediga platser med särskild kompetens runt

om i Sverige som kan ta emot ensamkommande flyktingbarn per omgående.

Genom ett unikt samarbete, det största i Sverige, mellan mindre privata HVB-hem kan vi lösa boende för alla ensamkommande flyktingbarn. Självklart utan att blanda målgrupper.

Nu är myten krossad. Det finns ingen platsbrist. Det finns mycket byråkrati, och det finns i vissa kommuner en bristande vilja att hjälpa, men det finns ingen platsbrist.

För den kommun som menar allvar med att vilja hjälpa ensamkommande flyktingbarn så är det bara att ringa oss: **020-22 80 00**. Vi kan ta emot barn/ungdomar dygnet runt vid behov och vi öppnar boende i er kommun när ni säger till!

FOLKHEMMET INTEGRATION AB I SAMARBETE MED PLACERINGSJOURN.SE

BEHANDLING UTIFRÅN FORSKNING
OCH ERFARENHET

www.ensamkommande.se

 placeringsjouren.se
Jourhem, familjehem, resurspersonsboende och HVB hem i samarbete

www.placeringsjouren.se

”Vi har redan kommit i kontakt med flera HVB som även berörs av HSL och borde vara anmälda till vårdgivarregistret

► Annika Algeblad, sektionschef för barn och ungdomssektionen på region mitt. Om vi på plats ser att verksamheten sannolikt bedriver hälso- och sjukvård så kopplar vi in även en HSL-inspektör.

Det är inte tydligt avgränsat när till exempel ett HVB bedriver hälso- och sjukvård eller inte.

– Gränsen är inte helt enkel. Det är lite av en gråzon, säger Margaretha Hägerfors, utredare och inspektör region mitt.

Läkare anställda

Sådant som tas i beaktande är bland annat om de ansvariga för verksamheten själva anser att de bedriver hälso- och sjukvård eller inte, om de har läkare anställda eller som konsulter, om de har läkemedelshandling och så vidare. Allt vägs samman.

– Men bara för att man hanterar läkemedel så är det inte säkert att man bedriver hälso- och sjukvård utan det kan till exempel vara en kommun eller en vårdcentral som har det ansvaret efter att man avtalat om detta. Vi tittar på olika aspekter utifrån varje enskilt boende.

Om ett boende anses bedriva hälso- och sjukvård gäller lagstiftningen för HSL. Den innehåller bland annat föreskriften för ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet, lagstiftning rörande dokumentation samt läkemedelshandling och att man måste ha en verksamhetschef för hälso- och sjukvård inom verksamheten.

Från och med nu kommer HSL att finnas med parallellt vid tillsynen inom alla sektioner. Vid sektionen för personer med funktionsnedsättningar på region mitt kommer en kartläggning att genomföras, vid frekvenstillsynen av barn och ungdomsboenden enligt LSS (LSS 9 § 8 kapitlet), som visar om verksamheten bedriver hälso- och sjukvård.

Tar fram material för tillsyn

I det pågående uppdraget, kallat förstärkt tillsyn av kommunernas och landstingens/regionernas insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning, som tidigare drevs av länsstyrelserna, kommer HSL från och med nu att ingå. Exakt på vilket sätt är inte klart utan en arbetsgrupp tar fram ett enhetligt material för hela landet.

Sammanfattningsvis ska Socialstyrelsens nya tillsynsfunktion göra att tillsynerna blir vassare, mer enhetliga över landet och förutsägbara.

– Syftet med den nya tillsynsmyndigheten är att vi ska få en integrering, säger Hans Askerlund, sektionschef för psykiatri och missbruk i region mitt. Vi får en bättre möjlighet att få en samlad bild av hur det ser ut i verksamheterna utifrån SoL, LSS och

HSL, genom att tillsammans och samtidigt se över verksamheterna. När en verksamhet berörs av flera lagstiftningar ska vi sträva efter, där det är möjligt, att få ett gemensamt tillsynsbeslut.

Förutom en mer samlad tillsyn blir begreppet inspektion tydligare i arbetet.

– Vi ska främst kontrollera att lagar och regler följs och inte ha, som länsstyrelsen tidigare hade, en främjande tillsyn med mycket rådgivande inslag. Inspektionerna ska vara lika över hela landet och fokusera på rättssäkerheten. Det är Socialstyrelsen centralt som ska ha den rådgivande rollen. Men när vi är ute på tillsyn så är det klart att vi kan ge vissa råd om hur man kan och bör göra, säger Hans Askerlund. ■

Socialstyrelsen region mitt

Region mitt har huvudkontor i Örebro och lokalkontor i Falun. Tillsynsregionen har Uppsala, Gävleborgs, Västmanlands, Dalarnas, Värmlands, Örebro och Södermanlands län som sitt tillsynsområde.

Region mitt är den största regionen inom Socialstyrelsen och har sju sektioner som samarbetar:

- 1) Myndighetsutövning.
- 2) Äldreomsorgen.
- 3) HSL.
- 4) Missbruk, psykiatri och försörjningsstöd.
- 5) Barn.
- 6) Personer med funktionsnedsättningar enligt SoL, LSS och HSL.

Region mitt kommer, när rekryteringarna är klara, att ha drygt 100 personer anställda.

Vårdgivarregistret

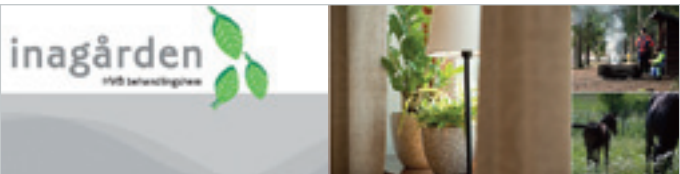
Vårdgivarregistret har funnits sedan 1997. Idag finns över 17 000 registrerade verksamheter varav cirka 80 procent är privata vårdgivare.

Anmälan till Vårdgivarregistret är inte ett led i ett tillståndsförfarande. Den innebär alltså inte att Socialstyrelsen prövar och godkänner verksamheten.

Kvaliteten på vårdgivarregistret är ännu bristfällig. Alla vårdgivare känner inte till anmälningsskyldigheten och vårdgivare som en gång anmält sig uppdaterar inte sina uppgifter när de förändrar sin verksamhet eller lägger ned den.

Verksamheter som står under Socialstyrelsens tillsyn

- Hälso- och sjukvårdsenheter i offentlig och privat regi såsom sjukhus, vårdcentraler, tandvårdskliniker, vårdboenden, skolhälsoenheter, blodcentraler och vävnadsinrättningar.
- Apotek.
- Kommunernas socialtjänst såsom öppenvård, socialkontor, hemtjänst, daglig verksamhet, särskilda boenden och bostad med särskild service.
- Verksamheter för vård och behandling av barn, ungdomar, familjer och vuxna. Drivs i kommunal och privat regi, där hem för vård eller boende för barn (HVB) ska granskas två gånger per år.
- Institutioner för vård och behandling av ungdomar och vuxna missbrukare som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS).
- Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal (cirka 265 000 personer fördelade på 21 yrkesgrupper).
- Kommunernas efterlevnad av att verkställa gynnande beslut.
- Enheter för rättspsykiatrisk undersökning och enheter där vård ges enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård och lagen om rättspsykiatrisk vård vad gäller säkerheten för patienter och personal.
- Myndigheters, landstings och kommuners efterlevnad av lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Välkommen till Inagården

Inagårdens båda HVB-hem är naturskönt belägna i de uppländska samhällena Tärnsjö och Älvkarleö, båda invid Dalälven.

Med vår arbetsmetod, Inagårdsmodellen, framtagen genom erfarenhetsbaserad kunskap, erbjuder vi kvalificerad vård, anpassad för individen.

Inagårdsmodellen är ett helhetskoncept där allt vi har att erbjuda ingår i vår dygnskostnad.

*Vi har lediga platser i vår utbyggnad i Älvkarleö!
Vi har även en ledig plats vid Inagården i Tärnsjö!*

Inagården, Kyrkvägen 10, 740 45 Tärnsjö
Telefon: 0292-509 90, Fax: 0292-507 81
www.inagarden.se, info@inagarden.se

Först kläcktes idén att dokumentera över internet

sedan föddes vår nya produktidé:
**kvalitetssäkring av journal,
dokument och uppföljning**

Redan nu är ~~45~~⁶⁵ behandlingshem nöjda kunder

info@isoxhvb.se

www.isoxhvb.se

Nectar Systems AB, 0451-89300

Grödbygården

ett behandlingshem för föräldrar och barn

Alla vill vi utvecklas, men helst utan att behöva ändra oss. Förändring väcker motstånd och dessa krafter behöver för "våra" familjer härbärgas inom den fasta ram en god institution utgör.

Vi har arbetat med familjer sedan 1990 och har utvecklat en organisation som är lämplig för vår målgrupp. Nu tar vi även emot ensamma barn 3-13 år.

Psykoterapi (bild-, lek och parterapi) integreras i den jag-stärkande miljöterapi med mer pedagogiska metoder (Marte-Meo, Cap och ART).

Grundläggande variabler som åtgärdernas intensitet, frekvens och timing är en kompetens utöver metodnivån, som är avgörande för behandlingsresultatet. Organisationen är terapeutisk.

Familjerna bor skyddat i egna lägenheter i våra hus här på landet i Grödby utanför Bromölla, nära Blekingegränsen.

Vi erbjuder

- + Behandling
- + Utredning
- + Akutplacering
- + Mellanvård

Vi är autonoma och behöver inte underordna oss någon koncernledning.

Huvudman: Annika och Lennart Olsson
Plats för 8 familjer och 4 ensamma barn
Telefon: 0456 - 229 41
E-post: annika.lennart@grodbygarden.se

Besök vår hemsida för mer information www.grodbygarden.se

Designad handdukstork

Cabinex AB utvecklar och producerar badrumsprodukter för den skandinaviska marknaden. De lanserar nu en designad handdukstork framtagen av en svensk designer exklusivt för Cabinex. Den kraftiga konstruktionen tillverkas av blankpolerat rostfritt stål. Handdukstorken kan antingen monteras med dold kabel eller anslutas med medföljande stickkontakt till eluttag. CE/ IP Klass 34. On/off knapp. Storlek: 870x520x105 mm.

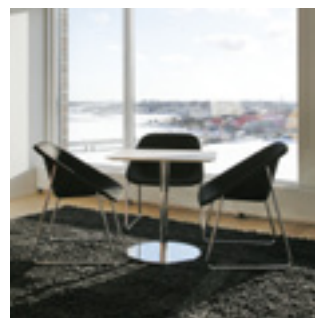
www.cabinex.se

Ljudboken ett verktyg för äldreomsorgen

I den nya ljudboken *Minnesspår – berättelser från mitt 40- och 50-tal* finns 16 korta berättelser från 1940- och 1950-talen som skildrar en ung kvinnas uppväxt i ett Sverige. Berättelserna handlar om föräldrar, skolgång, lek, förälskelser, arbete och om att bli vuxen. Ljudboken blir ett verktyg och själva lyssnandet blir en lustfylld stund för såväl den äldre som för personal och närstående.

www.gothiaforlag.se

Coola stolar

Kola Light heter den här stolen från Inno Interiör. Både Kola och Kola Light är designade av Mikki Laakkonen. De är lätta, även till utseendet och ger trevliga och välkomnande miljöer. Stolarna är gjorda av 100 procent återvinningsbar polyester och stålstomme. Sätet har en tilldragande och böljande form som finns i svart eller mörkgrått. Möblerna passar bra i matsal, mötesrum, pausrum och loungemiljöer.

www.innointerior.se

Snabbt och smidigt drogtest

Concateno DDS-U (urin) är ett nytt instrument för drogtest som ger användaren ett objektivt avläst urinprov genom DDS tydliga display. Concatenos DDS-U urinprov kan testa för sju eller åtta olika drogs substanser på några minuter och ger en digital visning av resultatet samt flera utskrifter om det behövs.

DDS-U är ett integrerat system med läsare och skrivare i en bärbar och robust väska. Instrumentet kan användas från elnätet eller genom batteri och innehåller alla nödvändiga komponenter. Mätinstrumentet är lätt att använda och har anpassningsbara funktioner. Den ger ett snabbt och exakt resultat.

www.concateno.se

Funktionella diskhoar

Fyrkantiga hoar blir alltmer populära, något som finska Stala tagit fasta på och lanserar elva nya modeller i Sverige. Med en specialdesignad botten har Stalas fyrkantiga hoar en funktion som hjälper vattnet att lätt rinna ut. De nya modellerna tillverkas med en kantform som passar till alla monteringsätt; nedfällning, planlimning, underlimning och undermontering.

Bland de nya modellerna utmärker sig tre fristående hoar som är extra tilltalande till bänkskivor i sten eller marmor. Dessa hoar kompletteras lätt med en snygg skärbräda av värmebehandlat trä, avrinningsskiva av rostfritt stål och/eller bullerdämpande värmetåligt silikonunderlägg – allt efter utrymme och behov. Hoarna passar naturligtvis till alla materialval.

www.stala.com

GSM baserat SMS-larm

Induo lanserar larmsändaren Zeus, ett GSM-baserat larm för fordon och mobila tillämpningar med ett fördelaktigt pris. Zeus har tre larmringningar och kontakter upp till fem olika användare vid larm genom såväl SMS som genom uppringning. Den användare som besvarar uppringningen kan höra vad som händer vid det larmade objektet. Det larmade objektet kan positioneras med hjälp av GSM positioneringstjänster som operatörer erbjuder så som till exempel Telia Friend Finder eller Tele2 Street Smart vilket ger en ungefärlig position.

www.induo.se

Ny start i en familjelig miljö

Vilhelmsro är ett utrednings- och behandlingshem.

Vi tar emot barn och ungdomar från hela landet i åldrarna

8 - 14 år, med psykosocial och/eller neuropsykiatrisk problematik.

Vi arbetar i en liten och unik familjelig miljö, där vi genom närhet, samspel och evidensbaserade behandlingsmetoder ger barnet möjlighet att utvecklas i en positiv riktning.

Välkommen att boka tid för studiebesök på 0140 - 700 85.

VILHELMSRO

www.vilhelmsro.se

Brinner för demensvård

Viktigt att stötta personalen

Text och Foto: Kerstin Karell

Anna-Karin Edberg fick en aha-upplevelse, och en förfärlig sådan, efter att hon lyssnat på bandupptagningar som gav en inblick i hur personer med demens upplever sin vardag. Hon kände starkt att hon ville bidra till förändring av demensvården. Idag är hon professor i vårdvetenskap i Lund.

Nyfikenhet och ett brinnande intresse för demensvård har lett Anna-Karin Edberg till en tjänst som professor i geriatrisk omvårdnad vid Lunds universitet.

– Jag har aldrig haft ambitionen att bli professor utan jag har tyckt att det här har varit vansinnigt roligt, båda att driva egna forskningsprojekt och att handleda. I grunden finns en stor nyfikenhet, säger Anna-Karin Edberg som fick sin professorstitel för knappt två år sedan.

I grunden är hon utbildad skötare och sjuksköterska inom psykiatri. Idag är hon en av mer än 60 professorer med inriktning omvårdnad i Sverige. Den första var Astrid Norberg som fick sin titel 1987 och därefter började det hända saker inom demensvården i Sverige. Personer med demens vårdades inom psykiatri och fram tills dess hade personer med demensdiagnos vårdats tillsammans med äldre med psykiatriska

diagnoser som till exempel schizofreni. Kunskapen om demens var liten.

– I och med att nya rön kom ändrade personalen delvis uppfattning om demens. Man såg mer och mer personen bakom diagnosen och att det fanns delar hos personen som var väl bevarade, trots hjärnskadan. Även etiska aspekter började diskuteras, säger Anna-Karin.

Levde i tron att omvårdnaden var god

Astrid Norbergs arbete banade väg för omvårdnadsforskningen. När hennes doktorand, Ingalill Rahm Hallberg, som sedermera även hon blev professor, sökte sjuksköterskeassistenter till sin forskning i Kristianstad så anmälde Anna-Karin sitt intresse.

– Jag har alltid varit intresserad och tyckt om att arbeta med äldre. Innan jag blev involverad i arbetet med Ingalills studie levde jag i tron att vi bedrev en god omvårdnad. Upptäckterna vid forskningen öppnade

verkligen ögonen på mig och var samtidigt förfärliga, sett ut vårdtagarens synvinkel.

Ingalill Rahm Hallbergs forskning handlade om det beteendemässiga symtomet att skrika och ropa som ibland ses hos personer som har en demenssjukdom. Hon ville ta reda på vilka faktorer som ligger bakom skrikbeteendet och ta del av mötet mellan vårdtagare och vårdare. Under en hel dag hade 37 vårdtagare med skrikbeteende på sig en mikrofon som gjorde en bandinspelning.

– När man lyssnar på banden så upplever man vården ur vårdtagarens perspektiv och det är något helt annat än att uppleva den som personal kan jag säga, säger Anna-Karin.

Lite mänsklig kontakt

Bandinspelningarna visade att många av vårdtagarna med skrikbeteende hade väldigt lite mänsklig kontakt under dygnet.

– De kunde sitta ensamma på sitt rum och ►►

Anna-Karin Edberg tillsammans med Ingela Beck som är doktorand i studien om palliativ vård.

”Det var inte heller någon som försökte förstå vad de ville säga, som försökte tolka beteendet

► ropa: ”Hallå, hallå”, utan att någon kom. De som gick förbi dem i till exempel en korridor slängde ur sig några ord i förbifarten. De här personerna med demensdiagnos levde ett mycket ensamt liv. Det var inte heller någon som försökte förstå vad de ville säga, som försökte tolka beteendet.

Den här första kontakten med forskningen fick Anna-Karin att själv gå vidare med intentionen att förbättra situationen inom demensvården, både för vårdtagare och personal.

Personcentrerad omvårdnad

I vår kommer de nationella riktlinjerna för demensvård. En preliminär version av riktlinjerna har presenterats av Socialstyrelsen. Där finns fokus både på omvårdnad och hälso- och sjukvård. Det står att god

omvårdnad och omsorg för personer med demens ska vara personcentrerad, det är viktigt att ge möjlighet till ett meningsfullt innehåll i vardagen. Det framhålls även att demens är en sjukdom som kräver utredningar, att sjukdomens förlopp måste följas upp och eventuella läkemedel anpassas. Det är två olika lagar som måste gå hand i hand; socialtjänstlagen samt hälso- och sjukvårdslagen.

Dessa två kulturer möttes då Äldreforamen kom 1992. Då fick kommunerna ett samlat ansvar för långvarig service och vård till äldre och handikappade. Demensvården lämnade psykiatrin, där Anna-Karin började sin yrkesbana.

– När reformen gick igenom hade demensvården kommit ganska långt. Ett problem var att vår kunskap, från psyki-

trin, inte efterfrågades i den kommunala vården. Där poängterades främst det friska hos vårdtagarna, säger Anna-Karin och fortsätter:

– Samtidigt förde det kommunala med sig mycket gott. Psykiatri-, institutions- och sjukhusstämpeln försvann. Istället ses idag verksamheterna mer som de äldres hem, även om de aldrig riktigt kan bli det fullt ut, och inte bara personalens arbetsplats.

Stöd till personalen

Ämnet för Anna-Karins avhandling var effekterna av individuellt anpassad vård, som idag benämns personcentrerad omvårdnad, för personer med demens och handledning till personalen. Även i denna studie arbetade hon tillsammans med Ingalill Rahm Hallberg och även med Agneta Berg vars avhandling hade samma fokus. De kunde visa att stöd till personalen kunde förändra bemötandet av och synen på vårdtagarna och att vårdtagarnas beteendemässiga symptom, så som att ropa, skrika och vandra, minskade.

– Det märktes även tydligt att personalen blev mer tillfreds på sin arbetsplats, de var

Stöd & Resursteamet

Delaktighet, begriplighet och kontinuitet

Stöd & Resursteamet i Fyrstad AB är ett privat företag med verksamhet i Uddevalla som erbjuder korttidsvistelse, på vardagar och helger, kolloverksamhet samt LSS boende, för barn och ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Kontakta oss på info@stodochresursteamet.com, www.stodochresursteamet.com eller ring 0522-980 86/88 för mer information

kreativa och visade mer empati. Mötet mellan vårdtagare och personal förbättrades markant. Morgonomvårdnaden, som tidigare hade varit en kamp emellan, förändrades och de arbetade i större utsträckning i takt med varandra.

Sättet att arbeta fick genomslag inom demensvården i den aktuella kommunen och de sjuksköterskor som hade fått handledning blev sedan handledare på andra gruppboenden.

Står ensamma i sitt arbete

Något som gått som en röd tråd genom Anna-Karins forskning är stöd för personalen. Där ser hon att det fortfarande finns mycket att göra. Något som hon anser måste prioriteras inom demensvården idag är ledarskapet som ofta är otydligt.

– Jag och mina medarbetare får ofta höra från omvårdnadspersonal att de upplever att de står ensamma i sitt arbete. Enhetscheferna kommer längre och längre bort från omvårdnadsarbetet och håller allt mer på med administrativt arbete, medan sjuksköterskorna har blivit allt mer inriktade på det rent medicinska. Det här är något som man måste ta tag i. De vårdtagare som idag finns på särskilt boende är oftast svårt sjuka och personalen är i behov av stöd i den direkta omvårdnaden.

Det forskningsprojekt som Anna-Karin jobbar i just nu är flervetenskapligt och handlar om stöd till personal i särskilt boende vid palliativ vård.

– Personalen säger att det som är svårt är de känslomässiga aspekterna, att prata om döden med den äldre och anhöriga. Tidigare studier visar också att anhöriga i sin tur upplever att de inte blir sedda.

I studien ingår tre stadsdelar i Malmö med totalt 250 i personal. Nu under våren avslutas studiecirklar och gemensamma workshops för såväl omvårdnadspersonal, sjuksköterskor som chefer där utbildade cirkelledare har lärt ut och fört diskussioner om hur man kan prata kring döden.

– Vi kommer att utvärdera stödsatserna i relation till personalens upplevelse av påfrestning, arbetstillfredsställelse och arbetssituationen i stort. Anhöriga kommer också att svara på frågor om den vård som

”Enhetscheferna kommer längre och längre bort från omvårdnadsarbetet och håller allt mer på med administrativt arbete, medan sjuksköterskorna har blivit allt mer inriktade på det rent medicinska

ges, säger Anna-Karin.

Preliminära resultat av studien kommer att presenteras under hösten 2010.

Ett gemensamt lagrum för äldre

En problematik som Anna-Karin ofta stöter på inom äldreården är att två lagar måste samsas, HSL och SoL.

– Eftersom vårdtagarna ofta är svårt sjuka blir det allt svårare att skilja på vad som är omsorg och vad som är vård. Jag upplever samtidigt att det är ännu mer uppsplittrat mellan lagarna nu än tidigare, inte minst när det gäller dokumentationen, där det drivits långt. Jag efterlyser ett gemensamt lagrum för äldre. Det hade underlättat väldigt mycket.

I samband med intervjun är det åter igen artiklar i dagspressen om äldre par som inte får bo ihop på boende på grund av olika omvårdnadsbehov.

– Det måste finnas flexibilitet inom vården. Rent personligt tycker jag att det är förfärligt att vi inte har alternativ som passar människors behov. Det är till viss del resurser som styr men samtidigt ser vi att olika kommuner hanterar situationen väldigt olika. De bra exemplen behöver lyftas fram. Jag hoppas att de kvalitetsindikatorer som är kopplade till de nationella riktlinjerna kommer fortsätta utvecklas. Jag tror mycket på dem. Ingen kommun vill stå där med dåliga betyg, avslutar Anna-Karin Edberg. ■

Nationella riktlinjer för demensvården

Socialstyrelsen håller på att ta fram Nationella riktlinjer för demensvården. Riktlinjerna följer demensförloppet, från början till livets slut. Mer än 40 experter har gått igenom forskning och beprövad erfarenhet och enats om insatser och metoder som kan rekommenderas i olika skeden av demenssjukdomen.

I augusti 2009 publicerade Socialstyrelsen en preliminär version av riktlinjerna. Dessa har nu varit ute på remiss och diskuterats vid 13 regionala seminarier runt om i landet, allt för att få en så bred förankring som möjligt. Politiker, tjänstemän och vårdpersonal har på så sätt haft möjlighet att analysera riktlinjernas konsekvenser för berörda verksamheter och även föreslå ändringar till Socialstyrelsen.

Några viktiga slutsatser i den preliminära versionen är:

- Demensutredningarna måste bli fler och bättre. Var femte person med demenssjukdom får ingen utredning. Andra utreds otillräckligt.
- God omvårdnad och omsorg för personer med demens är personcentrerad. Viktigt att ge möjlighet till ett meningsfullt innehåll i vardagen.
- Hälso- och sjukvården och socialtjänsten bör minst en gång per år följa upp sjukdomens förlopp och anpassa läkemedel, vård och omsorg efter uppföljningen.
- De bakomliggande orsakerna till beteendeförändringar och psykiska symtom, vanliga vid demenssjukdom, bör först utredas av hälso- och sjukvården. Läkemedel mot sådana symtom bör endast användas i undantagsfall.
- Riktlinjerna vänder sig till beslutsfattare och fungerar då som ett underlag vid planering, uppbyggnad, utveckling och prioriteringar av verksamheter för personer med demenssjukdomar. En lika viktig målgrupp är vårdpersonal på alla nivåer, eftersom en stor del av innehållet handlar om den praktiska vården och omsorgen.

Den slutgiltiga versionen av riktlinjerna väntas våren 2010.

Välkommen att prenumerera på nyhetsbrev från
Journal Digital!

www.journaldigital.se

 Journal Digital

Inagården har öppnat i Älvkarleby

Inagården, med verksamhet i Tärnsjö, har under våren öppnat ännu ett HVB-hem i Älvkarleby med 18 fullvärdiga platser. Bland verksamhetens diagnosgrupper finns lindrig och måttlig utvecklingsstörning, neuropsykiatriska störningar, missbruk och psykos. Många av de boende har både dubbel- och trippeldiagnoser.

Gratis programvara till ideell verksamhet

Den amerikanska stiftelsen TechSoup Global har valt Forum för frivilligt socialt arbete som svensk partner för att inleda verksamheten med att donera gratis programvara från bland annat Microsoft, SAP och Adobe till svenska ideella organisationer och stiftelser. Techsoup startades i USA för 25 år sedan finns i 35 länder och har sedan dess bistått föreningar och stiftelser med både gratis programvara och kunskap för att organisationerna lättare skall nå sina mål.

Information till brottsoffer på elva språk

Brottsoffermyndigheten har tagit fram ett nytt informationsmaterial på olika språk. Det är en utförlig information till brottsoffer, baserad på broschyren Till dig som utsatts för brott, som nu finns översatt till 11 olika språk (utöver engelska). Där finns information om rättsprocessen, stöd och hjälp till brottsoffer samt kontaktuppgifter till myndigheter och frivilliga organisationer.

BRIS för vuxna

BRIS har öppnat sajten; barnperspektivet.se, en stödjande webbplats för vuxna som har frågor om barn, med finansiellt stöd av Socialdepartementet och Skandia Idéer för livet.

Ny ägare till Lövängen

Roy Gustafsson från Sävsjö är ny ägare till behandlingshemmet Lövängen i Stockaryd och en ny ledning är tillsatt. Hemmet har fått allvarlig kritik från Socialstyrelsen, som drog slutsatsen att behandlingen och säkerheten på hemmet var bristfällig. Källa: SR

Barnen ska komma till tals med BO

Regeringen vill stärka barns rätt att få komma till tals. Barnombudsmannen (BO) får därför i uppdrag att under 2010 genomföra ett arbete för att inhämta barn och ungdomars synpunkter och erfarenheter. Detta kommer ske både i familjehem och på hem för vård eller boende (HVB).

Barnombudsmannen ska genomföra en systematisk undersökning av barn och ungas erfarenheter av vård i familjehem och HVB. Myndigheten ska vid genomförandet i möjligaste mån tillse att undersökningen får en god geografisk spridning och tala med barn och ungdomar i olika slags familjehem

och HVB. I uppdraget ingår att identifiera och pröva en lämplig metod för ändamålet. Det bör noteras att det inte är fråga om personuppgifter utan en sammanställning av de synpunkter och erfarenheter som framkommit. Det är viktigt att de erfarenheter som BO gör kommer andra aktörer till del.

Nya föreskrifter vid opiatberoende

Socialstyrelsen har utarbetat nya föreskrifter och allmänna råd om läkemedelsassisterad behandling vid opiatberoende (SOSFS 2009:27).

Med läkemedelsassisterad behandling vid opiatberoende avses behandling med metadon eller andra läkemedel som utgör narkotika och som godkänts för behandling av opiatberoende och som ordineras i samband med psykosocial behandling vid sådant beroende.

Sådan behandling får ges till en patient som har fyllt 20 år och som har ett dokumenterat opiatberoende sedan minst ett

år. Om synnerliga skäl föreligger får behandling även ges om patienten inte fyllt 20 år.

En läkemedelsassisterad behandling får inte ges, om patienten:

- Är beroende av alkohol eller andra narkotiska preparat än opiater på ett sätt som innebär en påtaglig medicinsk risk.
- Har uteslutits från sådan behandling under de senaste tre månaderna.

• Vårdas med stöd av lagen(1988:870)om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Den ansvarige läkaren ska svara för att en vårdplan upp-

rättas för varje patient som ges läkemedelsassisterad behandling vid opiatberoende. Vårdplanen ska upprättas i samråd med patienten.

Bristande information om ECT

Socialstyrelsen har i en pilotstudie undersökt användandet av ECT, elektrokonvulsiv behandling, i Sverige.

Utförd på rätt sätt utgör ECT ett viktigt inslag i behandlingen av svåra depressioner och vid livshotande tillstånd. Däremot finns det indikationer på att praxis skiljer sig åt för hur behandlingarna utförs på olika håll i landet.

– Vi behöver en gemensam syn på hur bedömning, tillvägagångssätt och utförande ska ske. Socialstyrelsen kommer därför att ta initiativ och stödja de yrkesverksamma i arbetet med att ta fram riktlinjer för ECT-behandlingar, säger avdelningschef Anders Tegnell.

En brist i behandlingen är att patienter måste få bättre information. Vården brister i att följa upp och informera patienterna om riskerna med ECT-behandling, som har två huvudsakliga effekter; antidepressiv och minnesstörning. Den senare är att betrakta som en biverkan. Oftast är minnesstörningarna övergående men det finns studier som tyder på att effekten kan vara betydligt längre.

Efter 1970- och 80-talets kraftiga minskning av ECT-behandlingar kommer nu indikationer från professionen om att fler patienter behandlas med ECT. Ökningen kan däremot inte bekräftas efter-

som Socialstyrelsen saknar kvalitetssäkrade nationella data. Orsaken är att vårdgivarna brister i sin skyldighet att rapportera in ECT-behandlingarna till patientregistret, något som Socialstyrelsen påpekat upprepade gånger.

Sedan 2008 finns ett regionalt kvalitetsregister i Örebro som täcker sju sjukhus i Mellansverige och har ett befolkningsunderlag på drygt 1,2 miljoner människor. Där redovisades år 2009 att 441 patienter behandlats med ECT. Socialstyrelsens enkätundersökning av den psykiatriska öppenvården samma år visar att ungefär två procent av patienterna behandlats med ECT.

EN BIT PÅ VÄG

UTREDNING

- BBIC metod (barns behov i centrum)
- Hemutredning
- Institutionsplacering med personal dygnet runt
- Eftervård
- Barnsamtal

BEHANDLING

- Marte Meo
- Miniskulptering
- Tejping
- Babymassage
- MI (motiverande samtal)
- Miljöterapi

Utrednings- och behandlingshem
för föräldrar och barn

AKUTPLACERING

- Kvinnor i behov av skydd med eller utan barn
- Asylplaceringar
- Akut stödbehov

ENSAMMA BARN

- BBIC metod
- Barnsamtal

033-21 01 62

fam-huset@fralsningsarmen.se

www.fam-huset.se

Erfarenhet av socialt arbete
sedan 1890

Avtal finns bland annat med Göteborg och Borås Stad med
kranskommuner

Hammarby Familjebehandling

- Vi erbjuder individuell behandling
- Evidensbaserade behandlingsmetoder, KBT och MBT
- Etablerad kontakt med mvc och förlossning som innebär trygghet för gravida kvinnor, med eller utan partner
- Personal dygnet runt, vilket gör att vi kan ta emot akutplaceringar
- Personal på behandlingshemmet kan vid önskan hända den/dem som ska placeras på behandlingshemmet
- Stor erfarenhet av asyl/invandrarfamiljer
- Medlem i Svenska Vård
- Många referenser från söder till norr finns att tillgå
- Låga vårdkostnader
- Egen barnverksamhet / samarbete med skolan
- Egen föräldragrupp
- Psykologkontakt vid behov finns

**Ingen kan hjälpa alla
men alla kan hjälpa någon!**

Gå in på vår hemsida för mer information, www.abghh.se,
eller för en personlig kontakt, ring 0290-337 70, 337 77

Extreme Familjevård

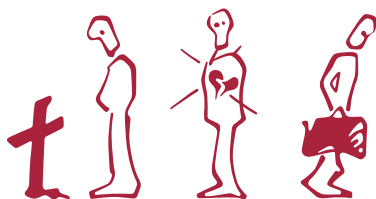
*Erbjuder heldygnsvård i familjehem
Om så önskas med konsulentstöd
för människors med sociala, psykiska
&
drogrelaterade problem*

*Inriktar oss på människor i utsatta lägen, barn såväl som unga/vuxna.
Arbetar med olika former av stödboende*

*Verksamheten arbetar med klienternas behov som mittpunkt. Erbjuder familjehemsvård
för alla åldrar där den placerade får möjlighet till att förändra sitt förhållningssätt,
skapat nya sociala kontakter som ger stöd åt förändringar och som slutmål ska den
placerade ha skapat sig själv en tryggare tillvaro.*

info@extremefamiljevard.se www.extremefamiljevard.se Tfn: 072-231 06 00

Vill du hjälpa människor i sorg?

**Dödsfall? Skilsmässor? Separationer?
...eller andra förluster?**

CERTIFIERINGSKURS FÖR SORGBEARBETNING

Kursen är utformad för att ge dig de verktyg du
behöver för att möta och hjälpa människor i sorg.

Stockholm: 17-21 maj, 5-9 juli alt. 23-27 aug

Malmö: 30 aug-3 sep **Göteborg:** 13-17 sep

08-33 50 40

info@sorg.se

www.sorg.se

SVENSKA INSTITUTET FÖR
Sorgbearbetning

För dig som har problem med alkohol och/eller droger. I en varm och
tillitsfull miljö i natursköna Sörmland, Vingåker, erbjuder vi:

AVGIFTNING • BEHANDLING • ANHÖRIGPROGRAM

Vi arbetar enligt AA:s tolvstegsprogram.

För mer info: 0151-51 80 90 el. varnas@vformsomland.se

BRIZAD
BEHANDLINGS KONSULT AB

www.brizad.se

Kraftigt förstärkt familjehemsvård

- Konsultstöd med 24-timmars jour
- Egen psykiatriker
- Tillgång till psykolog, terapeut
- En familjehemsförälder hemma på heltid
- Undviker dubbelplaceringar
- Akutplaceringar
- Utredningar

Vi finns etablerade i stora delar av Sverige.

Kontakta oss så berättar vi mer!
Christina Kråke 070-837 19 01
christina.krake@brizad.se

Lena Maria Grandin 070-837 21 78
lenamaria.grandin@brizad.se

Kontoret, 0650-59 53 22 (kl. 08.00-17.00)

Arbetsmiljöverket åtalsanmäler SiS

SiS behandlingshem Tunagården i Malmö, där en kvinnlig behandlingsassistent knivmördades för ett år sedan, saknade säkerhetsrutiner. Det kan ha bidragit till händelsen. Av den anledningen åtalsanmäler nu Arbetsmiljöverket Statens institutionsstyrelse för att få prövat om arbetsmiljöbrott begåtts. Källa: Arbetarskydd.se

Valfrihet i Avesta

Avesta kommun har nu beslutat att införa valfrihetssystem enligt Lag om valfrihetssystem (LOV) för daglig sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Nytt HVB för flickor

I slutet av april öppnade Segesholms Behandlingshem i närheten av Åhus. Verksamheten har fyra platser och tar emot flickor och unga kvinnor med långvarig psykiatrisk problematik. Behandlingsmodellerna har sin bas i vetenskapligt evidensbaserade behandlingsmetoder. Ägare är Johan Wetterlöv, Richard Stenmark, Ola Gefvert och Thomas Pollare. Verksamhetschef och föreståndare är Johan Wetterlöv.

50 miljoner till SiS

Regeringen har i sin varproposition föreslaget att Statens institutionsstyrelse får ett anslag på 50 miljoner kronor. Orsaken är att en flexibel organisation måste skapas som hanterar varierad efterfrågan på vårdplatser.

Västkustfamiljen ska granskas

Socialstyrelsen ska granska vårdbolaget Västkustfamiljen efter uppgifter i media om att verksamheten har haft samröre med Hells Angels. En tidigare tillsyn har visat att vårdtagarna straffas, ibland även kollektivt, när någon bryter mot reglerna. Även det ska granskas. Källa: svt.se

Skandia ny huvudsponsor åt BRIS

Skandia kommer att vara en av BRIS huvudsponsorer fem år framåt.

Rätt till inflytande - om det passar

En ny avhandling av Tove Harnett vid Hälsohögskolan i Jönköping visar att äldre som bor på äldreboende har mycket små möjligheter att bestämma över sin vardag. Många får inte bestämma när de ska gå och lägga sig, vilka dagar de ska duscha, vilka kläder de ska ha på sig eller om de vill ha sovmorgon.

Tove Harnetts avhandling baseras bland annat på intervjuer med omsorgspersonalen och observationer från äldreboenden. Avhandlingen visar på outtalade normer som påverkar personalens agerande gentemot de äldre. Situationen kan te sig motsägelsefull. Å ena sidan menar personalen att det är viktigt att äldre ska få utöva inflytande, å andra sidan rättfärdigar de handlingar när de

tvingar äldre personer att gå och lägga sig trots att de vill sitta uppe och titta på "Allsång på Skansen". När personalen pratar om äldres rätt till inflytande, tycks det bara gälla så länge inflytandet inte krockar med institutionens rutiner. Harnett undersökte bland annat vilket inflytande äldre hade över sina läggtider och ställde frågan om äldre fick bestämma när de skall gå och lägga sig. En undersköterska svarade: "På nåt sätt lyckas vi. Vi lämnar aldrig någon till natten. För de mesta vill de gå och lägga sig själva. De har inte sån vana att umgås".

Personalens normer om hur man "lyckas" och deras normer för vad som är viktigt respektive oviktigt är viktiga fynd i avhandlingen. Huvud-

poängen är således inte att visa på ett glapp mellan policy och praktik, utan snarare att visa hur detta glapp kan förstås. I tidigare forskning lyfts ofta begränsad personaltäthet fram som förklaring till brister i äldreomsorgen. Harnetts studie visar dock att mer personal inte behöver vara en universallösning i äldreomsorgen:

– Jag tror absolut att det behövs mer personal, men inte att det löser alla problem. Om man ökar antal personal, men fortsätter ha normer om att man "lyckas" när man lagt alla äldre vid ett visst klockslag, är det inte säkert att äldres inflytande ökar, menar Tove Harnett. Avhandlingen har titeln "The Trivial Matters – Everyday power in Swedish elder care".

Sagor ger resultat i verkligheten

I samverkan med Malmö Stadsbibliotek har Kriminalvården Region Syd sedan 2008 drivit ett projekt som heter Godnattsagor inifrån. Projektet finansieras av Brå, Statens kulturråd och Allmänna arvsfonden.

Hittills har totalt cirka 60 intagna från tre anstalter samlats i mindre grupper för att på cd-skivor läsa in sagor, eller sjunga in sånger, till sina barn. Varje grupp har samlats i en studie-cirkel vid sex tillfällen.

Nu ska projektet permanentas då det visar på mycket positiva resultat: Starkare kontakt mellan barn och förälder, främjande av läsande för både vuxen och barn, på sikt ökad chans att komma bättre ut för den intagne och minskad risk för barnet att i framtiden arva pappas kriminalitet.

Projektledaren Karin Johansson, bibliotekarie vid Malmö Stadsbibliotek, ser väldigt många positiva effekter av

"Jag hade besök av min pojke nu i veckan. Jag tänkte att jag skulle "testa" att läsa för honom. Jag trodde ju inte att det skulle funka, att han skulle tycka att det var kul... sex gånger! Sex gånger fick jag läsa Max napp! Det var skitcoolt."

Godnattsagor inifrån.

– Dels främjar det relationen mellan förälder och barn och det främjar också läsandet för pappa och barn. Pappan blir mer delaktig och får förståelse om varför det är viktigt att berätta sagor eller sjunga sånger för sitt barn och han utvecklas i sin papparoll. Många av papporna fick som barn aldrig själva lyssna på sagor av sin pappa.

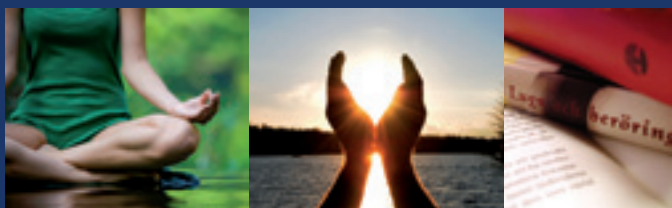
I enkätsvar bland pappor, barn och mammor är bilden entydig – barnen älskar att höra sina pappor berätta, papporna stärks i sin roll som förälder, fördjupar sin kontakt med barnen och känner sig stolta

och mer delaktiga i sina barn.

– Flera av de intagna lever i en machokultur där läsa sagor, eller sjunga, inte riktigt stämmer överens med den bild de har av sig själva. Många av dem lider också av att de inte är så duktiga på att läsa och skriva, så det finns många hinder att ta sig över. Men när väl många kommit förbi alla hinder väcks ett intresse, förståelse och stolthet. Det är häftigt att se människor göra saker de inte riktigt tror att de kan, säger Karin Johansson.

På skivorna skickar också papporna personliga hälsningar till sina barn som är från ett år och ända upp till tonåren.

AKTUELLA KURSSTARTER

- **ETTÅRIG UTBILDNING I KOGNITIV BETEENDETERAPI (KBT)**

Kursstarter: Växjö 27/9, Malmö 11/10, Stockholm 13/10, Gävle 25/10, Örebro 10/11

- **BASUTBILDNING I PSYKOTERAPI (KBT STEG-1)** Kursstart: Stockholm 28/1 (2011)

- **BASUTBILDNING I PSYKOTERAPI MED PSYKODYNAMISK INRIKTNING**

Kursstart: Stockholm 28/1 (2011)

- **KURSER I MINDFULNESS**

Baskurs & Instrukörskurs, mindfulness och smärtproblematik mm. Besök oss på sverigehalsan.se för aktuella datum och utbildningsorter.

0200-89 77 89

www.sverigehalsan.se

TrygghetsMobil
En tryggare mobiltelefon

- Enkel mobil med snabbknappar
- Trygghetscenter: 24 timmars personlig assistans - kopplar till anhöriga, hemtjänst, SOS

Ring för mer information
046-540 17 90

www.trygghetsmobil.se

Redphone
Tryggare & Enklare

Baggium Vård & Behandling - En-hel vårdkedja

Baggium Vård & Behandling erbjuder en hel vårdkedja där vi kan möta den ungas behov för en individuell lösning. Vi erbjuder konsulentstödda familjehem och små hemlika HVB-enheter i både lantlig- och stadsmiljö, med möjlighet till utslussning till eget boende. I 18 år har vi arbetat med att skapa goda behandlingsalternativ i Västra och Södra Sverige. Vi erbjuder centrala resurser med bl.a. legitimerade psykologer och en integrerad skolverksamhet. Vår behandlingspersonal är utbildad i BBIC. Vi har ramavtal med 70 svenska kommuner.

Våra tjänster:

- **HVB-hem**
- **Familjehem**
- **Öppenvård**
- **Eftervård**
- **Resursskolor**
- **Psykologenheter**

Målgrupper:

- **Invandrarungdomar i riskzonen**
- **Ensamkommande flyktingbarn & ungdomar 12-20 år.**
- **Vård & Behandling av flickor och pojkar 12-22 år.**
- **Placeringar enligt SoL och LVU.**

BAGGIUM VÅRD & BEHANDLING AB

För mer information om våra enheter och tjänster besök:

www.baggiუმvob.se

Fattigdomen minskar men klyftorna består

Social rapport 2010 slår fast att andelen av Sveriges befolkning som lever under det absoluta fattigdomsstrecket minskade från 11 till 5 procent mellan 1997 och 2007. Inkomsterna höjdes totalt sett men inkomstskillnaderna ökade eftersom de högavlönade fick större lönelöft. Ungdomar, ensamstående mammor och invandrare löper störst risk för att hamna i fattigdom. Arbetslösheten bland unga vuxna är tre gånger högre än bland medelålders.

Specialistpsykiatrigruppen växer

Specialistpsykiatrigruppen fortsätter att växa. Koncernen bildades under 2009 genom uppköp av Björkviksgruppen, Familjeforum, Neuropsyk och Eken utslusningsenhet. Nu ingår även; Partnergruppen, Sociala tjänster, Fabriken förändringskonsulterna samt Cornelia & Felicia.

5 000 unga på väg in i kriminalitet

Omkring 5 000 ungdomar i Sverige riskerar att dras in i kriminella nätverk. Myndigheternas insatser hittills får underkänt av regeringens utredare som föreslår nya åtgärder för unga i riskzonen.

– Insatserna har varit slumpartade, ryckiga och alldeles för sena, sade polismästaren i Stockholms län, Carin Götblad, när hon presenterade sin utredning.

De omkring 5 000 unga under 21 år, som enligt utredningen riskerar att hamna i en kriminell livsstil, har alla varit miss-tänkta för minst fem brott. Det handlar nästan uteslutande om pojkar som bor i socialt och ekonomiskt utsatta områden. Av dem bedöms 1 200 finnas i Storstockholm, 600 i Storgöteborg och 400 i Stormalmö.

Utredningen föreslår att po-

lis, socialtjänst och skola ska bilda sociala insatsgrupper i varje kommun, men även i utsatta områden. Insatsgrupperna ska kartlägga vilka unga som är i riskzoner. Några varningssignaler är om andra i familjen är kriminella och om skolfrånvaron är omfattande. Socialtjänstsekreteressen föreslås lättas upp så att socialsekreterarna, om de vill, får lämna ut mer uppgifter till polisen. Insatsgrupperna ska sedan, med föräldrarna, ta fram individuella handlingsplaner för de unga. Det kan handla till exempel om att utse stödpersoner och att ordna fritidsaktiviteter.

– Man kan tycka att detta redan finns i dag och att det är en självklarhet. Men så är det inte. Det finns öar av goda exempel, men det räcker inte.

Hon tycker att bland annat

skolan måste rycka upp sig när det gäller att ta itu med skolk. Utredningen föreslår också lokala poliskontor med fyra till sex poliser i yttre tjänst i alla socialt utsatta områden. I Stockholm finns i dag 27 sådana kontor.

Götblad vill även komma åt de ungas kriminella förebilder, brottslingar som framstår som framgångsrika genom att visa upp sig med till exempel fina bilar. Polisen föreslås få större möjligheter att omhänderta unga under 18 år som till exempel färdas i samma bil som kända kriminella och köra hem dem. Kronofogden och Skatteverket uppmanas vara mer aktiva mot kriminella förebilder som oftast har stora skulder. Samtidigt föreslås en mer generell satsning på tonårspojkar i utsatta områden.

PRENUMERERA NU! 8 NUMMER 280 KRONOR

Företag:

Namn:

Adress:

Postnr:

Ort:

Tel:

E-post:

SVENSKA media

www.svenskamedia.se

Posta till SvenskaMedia Docu AB, Tingsgatan 2A, 827 32 Ljusdal, skicka ett mail till post@svenskamedia.se eller gå in på www.svenskamedia.se

Förebygg och hantera utagerande beteenden -undvik kränkande behandling eller fasthållning

Kursinnehåll:

- Lågaaffektivt bemötande (Low-arousal)
- Dämpa frustration och upprördhet
- Orsaker till olika beteenden
- Förståelse för sitt egna beteende
- Hantera situationer utan fysiska ingrepp
- Säkra ingripanden accepterade av personal och klienter
- Lagar och juridiska aspekter
- Debriefing efter incident
- Öka självförtroendet

Studio III är en erkänd tredagars utbildning från England baserad på forskning och klinisk prövning. Kan också ges som uppdragsutbildning.

Kursorter hösten 2010:

Täby	13-15 sept, 18-20 okt, 22-24 nov	Jönköping	9-11 nov
Göteborg	28-30 sept, 30 nov-2 dec	Kalmar	9-11 nov
Malmö	28-30 sept	Luleå	23-25 nov
Helsingborg	2-4 nov	Umeå	7-9 dec

Enigma Education har ett brett utbud av utbildningar inom Autism, Aspergers syndrom, ADHD och Tourettes syndrom. Våra utbildningar finns i hela landet.

08- 768 20 26
info@enigmaeducation.se
www.enigmaeducation.se

MIX MEDICARE
VI SER HELHETEN

Neuropsykiatriska & Allmänpsykiatriska
utredningar av unga & vuxna

www.mixmedicare.se

Ett behandlingshem vid Vänern
Vi har lediga platser

Läs mer på

www.vildmarkslyftet.se
eller ring 0551-22007

HSAB - HANNU & SCHÖN

FAMILJEHEMSVÅRD OCH SOCIALA TJÄNSTER AB

FAMILJEHEMSVÅRD
& SOCIALA TJÄNSTER

- Konsulentstött familjehemsvård med dygnetruntstöd
- A.R.T, Återfallsprevention, Föräldrarutbildning och Motiverande samtal
- Barn- och ungdomsutredningar jml SoL (BBIC)
- Familjehemsutredningar
- Hög servicenivå och fortlöpande kontakt med socialtjänsten
- Vi arbetar utifrån kognitiva behandlingsmetoder

FÖRFRÅGNINGAR
OCH ANSÖKNINGAR

Anita Schön

Socionom
070-2998990
anita@hsab.eu

Ulla Hannu

Socionom
070-2998991
ulla@hsab.eu

www.hsab.eu

Storsättra Gård HVB-hem

Verksamheten vänder sig till;

- Förälder/föräldrar med psykosociala problem och deras barn (0-15 år). SoL, LVU, 56 § KvaL, kontraktsvård
- Gravida kvinnor, tonåringar och vuxna, som behöver stöd inför förlossning och första tiden därefter.
- Utredningsuppdrag, där behov finns för fortsatt uppföljning efter vistelse på utredningshem.
- Akut/skyddat boende

"Utveckling genom samspel"

Föreståndare Katinka Hemmingsson, Tel 08-512 302 22, Fax 08-512 303 50
Email info@storsatttragard.se www.storsatttragard.se

Beläget i Vallentuna kommun, Stockholms län

Familjebehandling sedan 1987

- **Vi välkomnar familjer, barn med föräldrar samt familjer som väntar barn.**
- Vårt behandlingsarbete sker dygnet runt i en miljöterapeutisk anda och utgår från en systemteoretisk grundsyn.
- **Vi arbetar för en positiv, bestående förändring som vi tror utvecklas bäst om man själv är en aktiv del av förändringsprocessen.**
- Behandlingsarbetet utgår från individuella genomförandeplaner.

Läs mer på www.kangurun.se

Gråbrödragatan 9
532 31 Skara
Tel 0511 - 34 66 70
info@kangurun.se
www.kangurun.se

Kvalitet är gratis det är bristerna som kostar:-

QMC AB erbjuder ett öppet utbildningsprogram av högsta klass med regelbundna kurser i Stockholm, Göteborg, Sundsvall, Umeå och Jönköping.

Vi har utbildningar inom områdena Kvalitet, Miljö, Arbetsmiljö, Informationssäkerhet, Effektivisering, Strategi och Projektledning.

www.qmc.se

QMC AB

Tegnergatan 14
561 32 Huskvarna
info@qmc.se

Tfn: +46 (0)36-135000
Fax: +46 (0)36-162474

Nytt behandlingshem på Åland

Enklingekollektivet, som ägs av samma bolag som driver Eckerökollektivet, startar behandlingshem i Enklinge, Åland för vuxna missbrukare.

Regeringen vill att barn ska drogtestas

Regeringen föreslår i en proposition att unga under 15 år ska kunna drogtestas även utan föräldrars medgivande. Lagrådet ansåg i sitt yttrande att det var en alltför stor integritetskränkning att kunna tvinga fram till exempel ett urinprov för ett så pass lindrigt brott som ringa narkotikabrott.

Raidu AB vill starta behandlingshem

Den före detta politikern Roger Skärberg vill tillsammans med kamrater i firmen Raidu AB öppna ett HVB-hem i Ljusne och ett utslusningsboende i Gävle. Verksamheten ska bygga på KBT. Ån är tillstånden inte klara. Källa: GD

67 utförare godkända för hemtjänst

Av 76 stycken ansökningar för utförande om hemtjänst inom LOV i Stockholms stad är det totalt 67 som hittills uppfyllt kraven och har godkänts.

Nationella riktlinjer

Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård vid depression och ångestsyndrom innebär i korthet hög tillgänglighet, god kontinuitet och samarbete mellan vårdnivåer är viktiga delar i vården av personer med depression och ångest. Dessutom bör vården satsa på psykologisk behandling för att kunna erbjuda patienterna ett bredare utbud av effektiva behandlingar. Riktlinjerna: www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-3-4/Sidor/default.aspx

Capio tar över i Skåne

Region Skåne har beslutat att vårdföretaget Capio ska ta över behandlingen av åstörningar på dagtid. Det innebär att Idunkliniken på Västergatan måste stänga trots goda resultat. Källa: Sydsvenskan

Nya uppdrag inom äldreomsorgen

Regeringen har fattat beslut om fyra uppdrag för att ytterligare förbättra insatserna till äldre:

1. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram en vägledning till kommuner och enskilda utförare om hur lokala värdighetsgarantier för insatser till äldre kan se ut.

2. Socialstyrelsen ska ta

fram ett system för värdegrundsmärkning av äldreomsorgsverksamhet och en vägledning för att utveckla det psykiatriska stödet till äldre med psykisk ohälsa, sjukdom eller funktionsnedsättning.

3. Socialstyrelsen ska utveckla ett nationellt instrument som underlag för behovsbedömning

inom äldreomsorgen.

4. Statskontoret ges i uppdrag att följa upp och utvärdera den treåriga satsning (cirka 900 miljoner kronor) på ett långsiktigt och systematiskt förbättringsarbete för de mest sjuka äldre som regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har kommit överens om.

Riskbedömningar håller inte måttet

Straffprocessen är i sig inget skydd för barn som löper risk att utsättas för övergrepp eller vanvård av en förälder. Många fall når inte så långt som till åtal och ett straff utesluter inte alltid fortsatt kontakt mellan barnet och den vuxne. Däremot kan kontakten begränsas i ett vårdnadsfall enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

I en ny avhandling vid Juridicum, Stockholms universitet, argumenterar Anna Kaldal för att riskbedömningar i vårdnadsfall ska handläggas i samma ordning som en orosanmälan till de sociala myndigheterna och att samma krav på metod, dokumentation och presentation ska gälla i såväl vårdnads- och LVU-utredningar som i brottutredningar. Hon konstaterar även att beviskraven är lägre i de två förstnämnda måltyperna.

Även om samma gärning eller händelse som har varit föremål för prövning i brottmål kan ak-

tualiseras i vårdnads- och LVU-mål rör det sig om två skilda syften och två skilda beviskrav.

Frågan i ett vårdnads- eller LVU-mål är inte om den tilltalade gjort sig skyldig till ett brott utan om det föreligger en riskfaktor i barnets miljö. Beviskravet knutet till riskfaktorn är högt ställt men ligger inte på samma nivå som i brottmål. Det är dessutom inte tillräckligt att en riskfaktor bevisas. Den slutliga frågan i en riskbedömning i vårdnads- och LVU-mål är istället om den aktuella riskfaktorn är tillräckligt allvarlig för att begränsa kontakten mellan ett barn och en förälder. Det medför att en nedlagd förundersökning eller fällande dom inte är det som är avgörande i en riskbedömning. Även om en gärning inte kan bevisas i ett brottmål kan den ha ett bevisvärde i ett LVU- eller vårdnadsfall.

En slutsats i avhandlingen blir att en förutsättning för en bra riskbedömning är att

Foto: Äklagarmyndigheten

beslutsfattaren har tillgång till rätt (sakkunnig) kompetens samt relevant och fullgod information. Även sett ur ett rättsligt perspektiv är kravet på beslutsunderlaget högt ställt i dessa mål. Förutsättningarna att nå upp till det högt ställda kravet på ett fullgott beslutsunderlag är dock begränsade.

Avhandlingens titel: "Parallella processer – En rättsvetenskaplig studie av riskbedömningar i vårdnads- och LVU-mål."

Fler självmord inom slutenvården

Fler patienter inom slutenvården begår självmord inne på avdelningen. Mellan år 2006 och 2007 ökade siffran från sex till nio procent. Varje år begås ungefär 1 100 självmord i Sverige, varav cirka 400 lex Maria-anmäls.

Socialstyrelsen har granskat

samtliga beslut gällande lex Maria-anmälda självmord som begicks mellan år 2006 och del av 2008. I 62 procent av fallen har Socialstyrelsen funnit brister. De innebär bland annat att patientens depression inte diagnostiserats, att användandet av förebyggande

vårdprogram brustit och att det finns ett mörkertal eftersom självmorden inte alltid rapporterats in enligt lex Maria. I 69 procent av de granskade fallen saknades en individuell vårdplan för patienten vilket är ett krav inom den psykiatriska tvångsvården.

Villa Viking LSS-Boende

Villa Viking erbjuder boende med särskild service för barn och ungdomar i åldern 14-21 år. Vi arbetar med utåtagerande ungdomar med lindrig utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd, med eller utan psykiatrisk tilläggsproblematik i form av neuropsykiatriska funktionshinder.

Villa Viking i Herrljunga,
verksamhetschef:
0734-20 66 77

Flickhemmet Smilla

- vill du följa med? ♀

Ett LSS-boende med bred kompetens och erfarenhet för flickor med komplexa funktionshinder - även med möjlighet till enskild vård
Tydliggörande pedagogik, miljöterapi, individanpassad stöd
Med struktur och förutsägbarhet mot en självständig framtid!

Välkommen att läsa mer på
www.flickhemmetSmilla.se

Kontakta föreståndare
Anette Thomson på 070/2925496
eller Flickhemmet Smilla på 0158/21550

Nu även förstärkt familjehemsvård - läs mer på
www.familjehemmenkrut.se

Vi bryr oss mera

VoB arbetar med skydd och stöd, utredningar och behandling för barn, ungdomar och familjer.

www.vob.se

BEHANDLINGSHEMMET KÄLLTORP

Ett litet HVB-hem med stora möjligheter.

Källtorp startade 1989 och har med tiden jobbat fram en egen modell av behandlingsarbete, byggt på kognitivt förändringsarbete och en stark tro på nätverket som resurs. Vi arbetar med en evidensbaserad pedagogik som bygger på tre faser. Efter en omfattande utredning upprättas en individuell behandlingsplan som innefattar alla berörda livsområden och engagerar alla instanser som är viktiga i klientens utveckling. Redan från början tittar vi på slutet vilket möjliggör en effektiv behandling och en förkortad behandlingstid.

Vår målgrupp är pojkar och flickor i åldern 13-18 år, placerade enligt SOL eller LVU, med psykosociala och/eller neuropsykiatriska problem.

Vi har också extern utbildning i ADAD och ART.

Behandlingshemmet Källtorp

Källtorp Box 89, 548 22 Hova
Tel: 0506-351 90

 gryt

www.grythvb.se

Gryt HVB skräddarsyr behandlingen, vilket gör att ungdomen känner sig delaktig, bekräftad och motiverad till att genomgå en behandling.

**Vägen till ett meningsfullt liv
börjar på GRYT HVB.**

Rollator Lappland

Standardutrustning:

- polstrad sits
- kryckkäpphållare
- ringklocka och ryggstöd
- korg
- ihopfällbar
- brukarvikt: 120 kg

Ring & beställ!

1195:-
inklusive moms
och frakt inom
Sverige

Finns i färgerna
blått och rött

Heli Hjälpmedel AB
Box 102
330 27 Hestra

HeLi
by parashow.se

Telnr: 0370-335114
info@helihjm.se
www.helihjm.se

Fler kvinnor vårdas för alkoholberoende

Medan antalet män som vårdas för alkoholberoende minskar något ökar antalet kvinnor stort. Det visar siffror från Socialstyrelsen. I hela Sverige har antalet kvinnor som vårdas för alkoholberoende ökat med elva procent mellan 1998 och 2008.

Missbruksmål ogillas

Den kvinna som stämt sin kommun på två miljoner kronor för att hon inte blivit kvitt sitt missbruk förlorade i Skaraborgs tingsrätt. Kvinnan anser att den ekonomiska hjälpen hon fått i omgångar under 15 år getts utan struktur och sammanhang. Kommunen å sin sida tycker att den ställt upp med så mycket insatser man kan.

020-nummer för placerade barn och unga

Socialstyrelsen har lanserat ett 020-nummer för barn och unga som bor i HVB-hem eller familjehem. Dit kan barnen ringa för att få information om sina rättigheter och framföra klagomål. Numret är: 020-120 0606.

Hiv-fallen ökar

I fjol anmäldes 486 fall av hiv, vilket är en ökning med 38 fall jämfört med året före. De flesta smittades före ankomst till Sverige, ofta i afrikanska länder söder om Sahara eller i Thailand. Av de 486 var 221 smittade genom heterosexuella samlag, 134 var män som hade haft sex med män och i 27 fall hade smittan överförts i via blodsmittade kanyler vid intravenöst missbruk. Totalt 108 personer hade smittats innanför landets gränser.

Samlad vård för hemlösa på Ersta diakoni

Ersta diakoni har fått i uppdraget av Hälso- och sjukvårdsnämnden i Stockholms läns landsting att driva en enhet som tar hand om hemlösa hela vårdbehov. Uppdraget gäller redan från den 1 september. Här ska de hemlösa få primärvård, specialistvård, beroendevård, psykiatri samt tandvård.

Högre risk för självmordsoffers barn

En förälders död kan påverka barn olika beroende på om döden orsakades av sjukdom eller självmord, visar en ny studie. Barn till självmordsoffer löper högre risk att själva ta sitt liv.

– Delvis kan det nog vara genetiska faktorer som ligger bakom det här. Men det kan säkert också vara en blandning mellan det och miljöfaktorer, som det nästan alltid är, säger Bo Runeson, professor i psykiatri vid Karolinska institutet.

Han är en av författarna till en artikel som publiceras i majnumret av Journal of the

American Academy of Child and Adolescent Psychiatry. Den redogör för resultaten av samkörningar av olika svenska register, som dödsorsaksregistret, slutenvårdsregistret, belastningsregistret och flergenerationsregistret, från 1950-talet till nutid. Forskarna, ledda av amerikanska Holly Wilcox, ville enkelt uttryckt veta hur föräldrars dödsfall påverkar barnen.

Forskarnas slutsats är att en förälders självmord ökar risken för att även barnet ska ta sitt liv med tre gånger jämfört med befolkningen i stort. Risken att hamna på sjukhus

med diagnoser som depression och psykos var också förhöjd. Riskökningen sågs inte om föräldern hade dött i fysisk sjukdom. Den sågs inte heller för de söner och döttrar som hade hunnit bli unga vuxna vid föräldrarnas självmord, bara för barn under 18 år.

Forskarnas budskap är att barn till självmordsoffer inte får lämnas ensamma. De behöver extra stöd, för att förebygga allvarliga psykiska problem senare i livet. Och det är inte säkert att den kvarvarande föräldern, om någon sådan alls finns, orkar tillgodose barnets behov. Källa: TT

KBT via internet är effektivt

Kognitiv beteendeterapi (KBT) via internet är lika effektiv mot paniksyndrom som traditionell KBT-behandling i grupp. Även vid lindrig och mellansvår depression kan internet-KBT fungera bra. Det visar en ny doktorsavhandling vid Karolinska Institutet.

Den nu aktuella doktorsavhandlingen innehåller bland annat en randomiserad klinisk studie på 104 pa-

tienter med paniksyndrom, där effekten av Internet-KBT och KBT-behandling i grupp jämförts inom reguljär vård. Båda behandlingsformerna fungerade mycket bra, visar studien. Det gick heller inte att se någon signifikant skillnad mellan KBT i grupp eller internet-KBT, varken direkt efter behandlingen eller vid en sexmånaders uppföljning. Analyser av resultaten för be-

handling av depression visar att internet-KBT fungerar bäst om den sätts in så tidigt som möjligt. Patienter med högre grad av depression och/eller med fler tidigare episoder av depression hade mindre god hjälp av internetbehandlingen.

Man räknar med att depression drabbar cirka 15 procent och paniksyndrom cirka fyra procent av alla människor någon gång i livet.

Ett av sju barn misshandlas i hemmet

Mer än hälften av de barn som upplevt våld mellan de vuxna i familjen har själva blivit slagna, visar en stor studie från Linköpings universitet och Landstinget Sörmland.

– Att sambandet mellan kvinnomisshandel och barnmisshandel var så tydligt var en överraskning, säger Eva-Maria Annerbäck, psykoterapeut och doktorand i barn- och ungdomspsykiatri.

Studien är den hittills största i Sverige om förekomsten av fysiskt våld mot barn. Knappt 9000 skolelever mellan 13 och 18 år gamla svarade på en om-

fattande enkät om sina personliga erfarenheter.

Resultaten visade att ett av sju barn hade utsatts för våld av föräldrar eller vårdnadshavare. Förövaren var för det mesta en biologisk förälder, lika ofta en man som en kvinna. Men i de familjer där våld förekom även mellan de vuxna var det oftare en man - pappan eller mammans partner - som slagit barnen vid upprepade tillfällen.

Barn som misshandlats upprepade gånger kom från miljöer med flera riskfaktorer. De vars föräldrar var arbetslösa eller

sjukskrivna var extra utsatta liksom de som led av en kronisk sjukdom eller vars föräldrar var födda utomlands.

FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM FÖR ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN

- Familjehemsplatser
- Akutplatser
- Ålder 13- 25 år
- Dygnetruntjour
- Psykiatrisk kompetens
- Handledning och utbildning

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvariga:

Mariann Wideving
tel: 070-508 22 95

Marie Alexissou-Larsen
tel: 070-412 67 73

Fax: 019- 10 16 70

www.asyljouren.se

Mail: wideving@asyljouren.se

Org.nr: 556748-5478

BROMSTENSGÅRDEN UTREDNINGS- OCH AKUTHEM

Huvudman Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Målgrupp

Ca 8 – 18 platser
Familjer med små och stora barn
Ensamma ungdomar från 13 år

UPPTAGNINGSSOMRÅDE

Storstockholm samt övriga kommuner i Sverige. Bromstengården ligger i villaområdet Bromsten som är beläget i Spånga. Goda kommunikationer med buss och pendeltåg. 15 minuters resa från Stockholm C.

UTREDNINGAR MED MOTIVATIONS- OCH FÖRÄNDRINGSARBETE

Bromstengårdens specialitet är utrednings-, motivations- och förändringsarbete av den psykosociala problematiken hos familjer. Vår strävan är att belysa familjens eller ungdomens problem och resurser samt att tillsammans med föräldrar och barn initiera en förändringsprocess. Vi tillämpar ett socialt nätverksperspektiv. Vi arbetar utifrån BBIC:s "triangel" (Barnets behov – Föräldrarnas förmåga – Familj och miljö). Vid behov erbjuds såväl barn som vuxna psykologutredningar av psykologer som arbetar på konsultbasis. Varje barn erbjuds också läkarundersökning av barnläkare knutna till verksamheten. Vid behov erbjuds skolgång i samarbete med barnens hemskola. Personalgruppen består av utbildade socionomer/socialpedagoger och utbildade behandlingsassistenter. Den skriftliga utredningen är omfattande och huvudansvaret för den har utredare/behandlare som arbetar dagtid.

VI GÖR ÄVEN HEMTÄGNINGSUTREDNINGAR.

AKUTA PLACERINGAR

I mån av plats tar Bromstengården också emot familjer och ungdomar i akut kris. De akuta placeringarna kan pågå under två – fyra veckor. Under den tiden arbetar vi aktivt tillsammans med beställaren för att stödja familjen/ungdomen och förbereda deras/dennes flyttning till nästa boende. Vi åtar oss att ge en skriftlig rapport om vad som hänt under den akuta placeringstiden.

Bromstengården, Cervins väg 84, 163 41 Spånga,

Telefon: 08/508 03 327 .08/508 03 330, mobil: 076/120 33 27,076/120 33 30.

e-mail: marianne.wandahl-leander@spanga-tensta.stockholm.se

www.bromstengarden.stockholm.se

Vård och boende för personer med psykisk funktionsnedsättning

Bergslagsgården är ett familjeföretag som bildades 1969 och erbjuder vård, behandling och rehabilitering för personer med psykisk funktionsnedsättning. Boendet ligger vackert beläget i en rofylld miljö i Bergslagen med utsikt över sjön Åmänningen.

Verksamheten bygger på ett psykosocialt arbetssätt med en individuellt anpassad behandling och rehabilitering i olika steg. Genom en trygg miljö, kontinuitet i relationer och aktiva program stimuleras individens utveckling.

Bergslagsgården använder både internationellt vedertagna och egna utvecklade uppföljningsinstrument såsom GAF och PANSS för att mäta individens utveckling.

Är upphandlat av flera kommuner och stadsdelar i Stockholms län men har upptagningsområde från hela landet. Har tillstånd enligt hem för vård eller boende samt särskilt boende.

Ring gärna för mer information eller besök vår hemsida

www.bergslagsgarden.se

Ingen insyn i slutna rum

Utredning om vanvård i samhällets regi

Text och Foto: Kerstin Karell

Vanvårdsutredningens särskilda utredare, **Göran Johansson**, kallar arbetet för en haverikommission. Den visar hur det kan gå när den sociala barnvården misslyckas med sitt uppdrag. Han tror att det måste införas sanktioner för att nå en förbättring, för lagar och råd har hittills inte räckt till.

Exempel på hot och hotfulla situationer

Ann-Charlotte växte upp i ett fosterhem. När hon var liten förde hennes fostermor fram henne till kaminen. Fostermodern öppnade kaminluckan och visade elden och sa "du är satans barn och du har förstört mitt liv." Fostermodern ska också ha sagt att innan Ann-Charlotte kom till familjen var hon en god människa. "Nu hade hon fått satans avkomma i sitt hus och var förpassad från himmelriket". Vad de än gjorde med henne kom det inte att spela någon roll. Satans gener skulle slå igenom."
Ur referat person 20, kvinna född på 1950-talet.

Exempel på utnyttjad i arbete

Per skulle arbeta i skogen och kom ihåg när han i kortbyxor, svårt bränd av solen inte fick avbryta arbetet och gå hem trots smärtan när den solsvedda huden revs sönder av ris och buskar. Han minns att han den dagen låg i solfeber när kvällen kom. "Det var slavarbete", säger han, "man skulle kvista och barka, släpa timmerstockar, hämta ved och vatten, rensa rabatter, sätta potatis, köra hö..." I skolan luktade han illa, minns han, dels på grund av bristande hygien och för att han var tvungen att arbeta i ladugården innan han gick till skolan."
Ur referat person 436, man född på 1960-talet, resandefolket.

I mitten av januari presenterade den särskilde utredaren Göran Johansson ett delbetänkande i den så kallade Vanvårdsutredningen; Vanvård i social barnavård under 1900-talet (SOU 2009:99). Under Socionomdagarna berättade han om resultat, metod och intryck från arbetet.

– Det är ingen nyhet att den sociala barnavården har misslyckats, det är väl dokumenterat sedan tidigare. Den här utredningens stora nyhet är att den visar hur det kan gå när man inte sköter sitt jobb, när kommunerna nonchalerar säkerheten i den sociala barnavården, sa Göran Johansson.

Han är stolt över att Sverige gör den här utredningen och att alla som vill får komma till tals, att det inte bara är specifika hem eller regioner som är utvalda. Men han är nogna med att påpeka att Sverige inte på något sätt är bättre än de många länder som gått före i att utreda missförhållanden inom just den sociala barnavården.

– Processen liknar påtagligt den i andra länder. Först har de drabbade vänt sig till myndigheter som inte trott på dem. Då har de vänt sig till media och berättat. Först då har det ansetts politiskt nödvändigt att granska. Om det är dålig insyn i en verksamhet, om det sker i stängda rum, då är det första steget att försvara organisationen, att tysta ner. Det är tvärtemot för hur det ska vara, sa Göran Johansson som var märkbart upprörd flera gånger under den dryga timme han hade till förfogande.

Integritetskränkande övergrepp

Det utredningens delbetänkande visar i siffror är att av de 404 personer som betänkandet baseras på så har 76 procent sagt att de fått otillräcklig omvårdnad och 45 procent att de fått otillräcklig skolgång.

– De två sakerna är det som är mest lättkontrollerat, att man till exempel får träffa läkare och får gå i skolan. Men även där är det försummelse.

Det är 86 procent som sagt att de varit med om integritetskränkande övergrepp

”Om det är dålig insyn i en verksamhet, om det sker i stängda rum, då är det första steget att försvara organisationen, att tysta ner

och drygt 76 procent att de varit utsatta för fysiskt våld. Hälften har varit utsatta för våld med fysiskt tillhygge. Med tillhygge menas att förövaren antingen höll i det tillhygge som användes för att utöva våldet, kastade föremål mot barnet, band barnet eller besköt barnet. Det är cirka hundratalet tillhyggen som har använts. De vanligast förekommande är ris, livrem, mattpiska, kapp, sopkvast, vedträ och piska.

Utsatta för sexuella övergrepp

Det fanns inledningsvis i arbetet med utredningen en föreställning om att våld med tillhygge riktat mot ett barn i någon mening skulle vara ”värre”, grymmare och mer brutalt än våld utan tillhygge. Efter att ha tagit del av intervjupersonernas berättelser har de som arbetar med utredningen förstått att så inte var fallet. Det våld som beskrivs under kategorin övrigt våld är i högsta grad jämförbart med det med fysiskt tillhygge, ur barnets perspektiv.

Det är 53 procent som berättar att de blivit utsatta för sexuella övergrepp. Av dessa är flest kvinnor.

– Det som förvånade är att 42 procent av männen berättat att de varit utsatta för sexuella övergrepp. Män brukar inte berätta om sådan övergrepp, sa Göran Johansson.

De sexuella övergreppen har inte återgivits på samma detaljerade sätt i det skriftliga materialet.

– Orsaken är att det kan trigga igång nätverk och sätta snurr på saker, vilket vi inte vill, sa Göran Johansson som berättade att han och hans medarbetare i Vanvårdsutredningen har haft svårt att förstå allt som de intervjuade varit med om, att de blivit ”riktigt förbannade, på ren svenska, flera gånger i veckan” under arbetets gång.

De har haft och har möjlighet till handledning och pratar mycket med varandra för att bearbeta det de tar del av.

– Det här liknar ingenting annat som jag varit med om. Jag och mina medarbetare har fått en inblick i hur människor kan behandla barn. Det är ett tungt ämne. Jag skrev ett långt avsnitt om begreppet ondska till delbetänkandet, men det kom inte med, eftersom det blev mer diskussion och spekulation. Det passade inte in i den text som i övrigt mer sakligt återger vad de intervjuade berättat om.

Även de som blivit intervjuade, som berättat sin historia, har fått erbjudande om åtta stödsamtal som påbörjas senast en vecka efter intervjun. Av de intervjuade är det 16 procent som försökt ta sitt liv och 25 procent som haft sådana tankar.

– Många av de intervjuade har med sig en stödperson och vi står för bådadas omkostnader med anledning av intervjun. Men det finns även de som kommer ensamma, vars närmaste inte vet vad de varit med om.

Första gången de berättat

För många har det varit första gången som de pratat om vad de varit med om. De kan inte sätta ord på allt och det gäller framförallt sexuella övergrepp. Då har de som intervjuar, alltid en kvinna och en man, frågat om de får ställa frågor som kan besvaras med ett ja eller nej.

– Flera har ibland själva tagit på sig skulden, exempelvis när det gäller sexuella övergrepp, lagt till att de nog var deras eget fel. I de fallen tar vi ställning och säger: ”Det var inte ditt fel, som barn”. Vi uppfattar att det har betydelse att vi säger det. Det är första steget i en upprättelse.

Det finns otaliga exempel på varianter ►►

Exempel på försummelse

*De enda kläder han fick under åren i fosterhem var ett par byxor, ett par strumpor och ett par skor. Gunnar berättar att han hade samma kalsonger när han åkte från fosterhemmet som när han kom.
Ur referat person 382, man född på 1940-talet.*

*Marita berättar att fosterföräldrarna bad om extra pengar för bland annat extra kläder, ridutrustning och en cykel, saker som hon aldrig såg till.
Ur referat person 439, kvinna född på 1960-talet.*

Exempel på fysiskt våld med tillhygge

*En gång blev Börje slagen med gummislangen till en mjölkmaskin i nacken. Den har rör i båda ändarna av koppar. Börje blev så illa slagen att han var hemma från skolan i tre veckor. Då försökte barnavårdsmannen kontrollera hemmet, men fosterföräldrarna ljög för henne och hon fick inte komma in.
Ur referat person 359, man född på 1940-talet.*

Göran Johansson, särskild utredare Vanvårdsutredningen.

► av vanvård i utredningen, 400 rättare sagt. Det kan handla om att de placerade inte fått ringa eller skriva hem, att de utnyttjats i hårt arbete, förlöjligats inför släkt, omkostnadsbedrägerier och även att de varit utsatta för något som utredarna kallar bisarr vanvård.

– Det är 14 personer som utredarna, utifrån berättelserna, definierat som att de varit utsatta för bisarr vanvård. De har varit med om ett helvete mest hela tiden, varit isolerade och trots att deras liv varit det normala.

Lagar för olika tider

Vanvårdsutredningen har tittat på vad som gällt i lagar och handböcker för olika tider men för att bedöma alla de intervjuades upplevelser har de gått efter FNs barnkonvention.

– Vi har inte analyserat vad personerna varit med om definierat exakt för varje tidsperiod. Det här är ett pionjärbete som inte gjorts tidigare. Vi har inte heller råtolkat materialet. Om personen anser att det var

vanvård, så har vi beskrivit det. Bara att ha varit placerad i många olika hem är vanvård i sig. Och den som påstår att det som barnen och ungdomarna varit med om rör historisk tid är ute och cyklar. Vi har fall som är nutid.

Tilltron till det goda hemmet

För att den sociala barnavården ska bli rättssäker anser Göran Johansson att det bland annat behövs legitimation för socionomer och sanktioner för de kommuner som inte följer de lagar och föreskrifter som finns.

– Varför skulle kommunerna börja göra besök hos dem som är placerade nu, när de uppenbarligen inte gjort det i ett helt sekel? Vi kan inte ha den här enorma tilltron till det goda hemmet, som i vissa fall inte ens är kontrollerat. Den sociala barnavården är att betrakta som en riskverksamhet. Vi måste bygga upp den så att vi kan förebygga och upptäcka risker. Vi får inte vara så naiva som historien visar att vi har varit. ■

Sociala siffror för socialt arbete

- Utvecklingen av BNP från 1950 fram till idag visar att Sverige på 50 år blivit fem gånger rikare.
- Andelen inkomstfattiga personer i åldern 20-64 år i kategorin arbetslösa, pensionärer och sjuka har ökat från cirka åtta procent 1997 till cirka 16,5 procent 2007 medan andelen inkomstfattiga med förvärvsarbete ligger i det närmaste konstant på knappt fyra procent.
- Andelen kvarstående arbetssökande som saknar ersättning har ökat för gruppen Arbetslösa, deltidsanställda och timanställda från knappt 30 procent 1999 till cirka 47 procent 2009.
- Av alla arbetslösa 21-åringar 2009 var det 73 procent som inte fick någon ersättning från arbetslöshetskassan.
- På 90-talet tog cirka 12 500 personer examen från socionom- och social omsorgsutbildningar i Sverige. På 2000-talet var siffran 18 000 och prognosen är 27 000 på 2010-talet.
- Från år 2010 fram till år 2025 kommer det enligt två prognoser att vara ett överskott av socionomer. Antalet utbildade socionomer kommer enligt SCB att uppgå till 50 000 år 2025.
- Försörjningsstödet har ökat med 20 procent i hela landet under 2009.
- År 2008 ansåg 20 procent av de tillfrågade inom socialtjänsten att resurserna för förebyggande arbete hade minskat. År 2010 är siffran 46 procent.
- År 2008 ansåg tio procent av de tillfrågade inom socialtjänsten att de inte kunde uppfylla socialtjänstlagens intentioner. År 2010 är siffran 30 procent.
- Men än hälften av de tillfrågade inom socialtjänsten vill lämna fältet.

Källa: SCB, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) och Akademikerförbundet SSR.

Vanvårdsutredningen

Vanvårdsutredningens hemsida:
www.sou.gov.se/vanvard

En slutrapport för utredningen kommer senast den 30 september 2011. En särskild utredare, Kerstin Wigzell (Dir. 2010:15) ska förbereda en upprättelseprocess för offren.

Vanvård ur ett historiskt perspektiv

- Kroppsaga på skyddshem/uvns saknade stöd i lagstiftning efter 1946.
- All aga på barnavårdsanstalter (barnhem m.m.) var förbjudna handlingar efter 1960.
- Aga i fosterhem förbjöds 1966.
- Bestraffningar har inte fått medföra men för barn och ungdomars hälsa.
- Sexuella övergrepp mot barn har varit brottsliga handlingar under hela 1900-talet.

Enligt Socialstyrelsens Råd och anvisningar från 1948 är det förbjudet att:

- stänga in barnet eller isolera det i rum eller garderob
- kallduscha eller tvångsduscha barnet
- dra in måltider
- använda tvångsmatning
- tvinga barnet till sängs som straff

Ur handbok Tillsyn över fosterbarnsvården, 1931:

”I ombudets [inspektörens, utredningens anmärkning] intresse bör ligga att komma till tals på tu man hand med barnet självt, då det hunnit en ålder, som möjliggör detta. Samtalet bör då anordnas helt naturligt genom att till exempel följa barnet ut i det fria till en lekplats o. dyl. Äger man barnets förtroende, yppar sig lätt ett tillfälle att få det att tala ut, berätta hur det trivs, hur det anser sig behandlat o.s.v. Under sådana samtal är emellertid av vikt att icke ställa till detsamma rent suggestiva frågor, vilka liksom lägga svaren i barnets mun, t.ex. ”Här har du det ju riktigt trevligt, eller hur?”

källa: Vanvård i social barnavård under 1900-talet, SOU 2009:99

Om den framtida
beroendevården

En lägesbild – Missbruksutredningen

Gerhard Larsson
Regeringens särskilde utredare

April 2010

Framtidens missbruksvård

Ansvarsfrågan är överhängande

Text och Foto: Kerstin Karell

Det nuvarande delade huvudmannaskapet för missbruksvården mellan landstingen och kommunerna behöver ändras. Det anser regeringens särskilde utredare av missbruks- och beroendevården, **Gerhard Larsson**. Idag är det stora skillnader i vården på olika håll i landet och många faller mellan stolar.

Missbruksutredningens uppdrag går i korthet ut på att besvara tre centrala frågor inom ramen för missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel eller dopningsmedel: Vilka omfattas? Vad ska ges? Och vem ansvarar? Perspektivet i utredningen är främst brukarens.

– Vi ska ha bättre vård och stöd för individen, säger Gerhard Larsson, regeringens särskilde utredare.

I januari presenterade utredningen en diskussionspromemoria för att starta en

debatt om den framtida missbruks- och beroendevården i Sverige. Den uppehöll sig framförallt vid fyra punkter: Individens ställning och tillgängligheten till vård, kompetens och kvalitet, ansvar och huvudmannaskap samt vård och behandling under tvång.

I november ska slutbetänkande överlämnas till regeringen. Hittills har arbetet främst handlat om att fånga en bild av nuläget inom missbruksvården och den presenterade Gerhard Larsson under Socionomdagarna.

Det finns cirka 500 000 personer i Sverige

som har problem med alkohol och andra droger. Antalet som ligger inom ramen för riskbruk av alkohol är 900 000 och det finns omkring 385 000 barn som lever med föräldrar som har missbruks- eller beroendeproblematik.

– Mängden personer som har missbruksproblem, sett till antalet invånare, skiljer sig inte mellan olika delar av landet. Men spännvidden är stor över hur mycket pengar kommunerna lägger på vården, även mellan jämnstora kommuner, säger Gerhard Larsson.

Enligt utredningens beräkningar lägger till ►►

► exempel Göteborgs kommun 1 600 kronor per invånare på missbruksvården. I Malmö är siffran 750 kronor och i Stockholm 1 000 kronor.

– Den stora anledningen till skillnaderna är landstingens beroendeverksamhet. I Stockholm är den väl utbyggd. Något annat som avgör är ambitionsnivån, som har varit svår att spegla i redovisningen, säger Gerhard Larsson.

Hans intryck är att vården, som den är uppbyggd idag, har för stora skillnader över landet och personer faller mellan stolar.

Gamla lagar och riktlinjer

En orsak till det är att de lagar som reglerar missbruks- och beroendevården är mellan 25 och 30 år gamla och riktlinjerna inom vården utgår från dessa. Under åren har många varianter för stödinsatser uppkommit hos de olika huvudmännen.

– Det behövs en tydligare lagreglering av landstingens och kommunernas uppgifter eller en förändring av huvudmannaskapet.

Idag är huvudmannaskapet delat mellan kommuner och landsting och de två lagarna socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

– Internationellt sett, i övriga Europa, är det ovanligt att ha ansvaret uppdelat på två huvudmän. Det är endast i Danmark som kommunerna har ansvaret medan det i Norge och övriga Europa är landstingen eller motsvarande som har ansvaret för missbruks- och beroendevården, säger Gerhard Larsson.

Han presenterade de tre förslagen från diskussionspromemorian där modell 1

”Det behövs en tydligare lagreglering av landstingens och kommunernas uppgifter eller en förändring av huvudmannaskapet.

kortfattat innebär ett fortsatt delat ansvar för missbruks- och beroendevården mellan kommun och landsting, men med tydligare lagreglerat ansvar för centrala funktioner i vårdkedjan.

Modell 2 innebär att huvudmannaskapet samlas hos kommunen. Landstinget får emellertid i egenskap av huvudman för hälso- och sjukvården ha kvar ansvar för abstinensvård i slutenvård.

Slutligen innebär modell 3 att huvudmannaskapet samlas hos landstinget. Landstinget har ansvaret för tillnyktring, abstinensvård och behandling samt utredning, bedömning, planering och uppföljning.

Uppmärksamma problem

I alla tre modeller har kommunerna kvar ansvaret för sociala stödinsatser i form av boende, sysselsättning och försörjning. (I modell 1 även för viss behandling, psykosocial.) De båda huvudmännen har även ett parallellt och gemensamt ansvar för att uppmärksamma problem och göra tidig intervention.

– På de svar vi har fått in hittills ser vi att det är få som förordar modell 2 utan de väljer antingen modell 1 eller 3. Det är en hel del som valt modell 3.

Enligt Gerhard Larsson behövs en ti-

digupptäckt av missbruk där såväl kommuner, med till exempel fältassistenter, som primärvård och företagshälsovård ska vara uppmärksamma på missbruk.

– Jag vill, som i Norge, se en vårdgaranti inom missbruks- och beroendevården. Den ska gälla inom två till fyra veckor. Det är så viktigt att komma igång när motivationen för förändring finns där.

Gerhard Larsson konstaterar att trots många brister inom missbruksvården så finns det många som är mycket engagerade. Men det är få som har specifik utbildning i beroendefrågor.

– Vi har tittat runt och det ingår bara några timmars undervisning om missbruk och beroende, en orientering i ämnet, för läkare och psykologer. Vi måste få mer fokus på kunskapsbaserad och evidensbaserad vård. Vi måste få kunskap om vilken insats som passar vilken individ.

En av de vårdformer som finns är tvångsvård vilken i Sverige sker enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV).

Rättsosäkra tvångsinsatser

De allra flesta länder har någon form av tvångsvård för särskilda situationer. Lagstiftningen varierar mellan straffrättsligt reglerad tvångsvård och civil tvångsvård. Av de studerade länderna (nio stycken) i utredningen har majoriteten möjligheter till psykiatrisk tvång. Sveriges nordiska grannländer har även möjlighet att använda tvång inom det sociala regelverket men tillämpar den i praktiken inte alls eller i begränsad omfattning.

– De svenska tvångsinsatserna är rättsosäkra idag. LVM kan vara aktuellt för Kalle i en kommun men inte vara det för honom i en annan kommun.

Missbruksutredningens utgångspunkt är att missbruks- och beroendevården ska vara frivillig men att den kan ges utan samtycke i undantagsfall och under förutsättning att insatsen ingår som en länk i en sammanhängande vårdkedja för att motivera till fortsatt vård.

Riskabel eller experimentell konsumtion av alkohol och andra droger

- Antalet personer med riskabel konsumtion av alkohol beräknas till cirka 900 000.
- Andelen unga och unga vuxna som någon gång använt narkotika skattas till mellan 5 och 17 procent, beroende på åldersgrupp.
- Andelen i befolkningen som någon gång använt dopningsmedel skattas till cirka en procent.
- Antalet personer med alkoholmissbruk har skattats till cirka 300 000, varav mellan 50 000 och 100 000 personer med så kallat tungt missbruk. Enligt mer aktuella skattningar är antalet alkoholberoende 80 000 personer.

- Antalet personer med så kallat tungt eller problematiskt narkotikamissbruk skattas till 29 500.
- Cirka 250 000 personer beräknas vara fysiologiskt tillvanda till eller beroende av smärtstillande medel, sömnmedel och lugnande medel.
- Antalet frekventa användare av dopningsmedel uppgår, enligt den skattning utredningen låtit göra, till cirka 10 000 personer.
- Åtta av tio våldsbrott sker under påverkan av alkohol eller andra droger.

Källa: www.missbruksutredningen.se diskussionspromemorian januari 2010

"DIAGNOS FÖRST - SEDAN BEHANDLING"

KBT Praktiken i Roslagen AB erbjuder
KORTTIDS eller AKUTPLACERING med/utan UTREDNING i
FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM

Vi professionaliserar familjehemmen genom att tillföra resurser och kunskaper.
I våra familjehem finns därför extra kompetens. Alla familjehem har genomgått en grundläggande KBT-utbildning.
Vi har egen psykiater, psykolog och socionom.

Vi utför också uppdrag på konsultbasis.

Telefon: 0175 - 91490; 070 590 22 02 Adress: Kyrkvägen 1, 760 31 Edsbro
www.kbtpraktiken.se

Särskilda behov - individuella lösningar

Villan: Barn och familjer, 0-12 år.

Prästgården: Tjejer, 12-18 år.

Förstärkta familjehem

Öppenvård

Akuta placeringar, Utredningsplaceringar (BBIC)
& Behandlingsplaceringar.

Villan

akut- och utredningshem

Tel. 0563-120 30 (vxll)

www.villautredning.se

Ekebylund/Östfora behandlingshem

För kvinnor och män med missbruksproblem

Ekebylund har

- utredning
- kvinnoprogram
- individuell behandling
- återfallsprevention
- motiverande samtal

Östfora har

- fysisk rehabilitering
- individuell behandling
- CRA
- återfallsprevention
- motiverande samtal

Ekebylund/Östfora behandlingshem
Skånala
195 96 Rosersberg 740 21 Järlåsa
Tel 08-594 306 00 Tel 018-564 500

Statens
institutions
styrelse SiS

Familjebehandling och sega enbuskar

Arabo Familjebehandling arbetar med människor som vill växa.
Växa inför sig själva men framförallt inför sina barn.

Det handlar om hårt arbete. Men också om små vardagliga glädjestunder på vägen mot ett nytt positivt sätt att hantera tillvaron. Vi utgår ifrån att alla har förmågan att förändra sina liv. I varje människa bor en enbuske.

Vill du veta mer om Arabo och vår enkla enbusksfilosofi?
Besök då vår webbplats www.arabo.se eller ring till
Föreståndare Pär Gunnar Jäghagen på tel. 0470-808 40 alt.
070-595 76 22.

Arabo Familjebehandling

Plogvägen 103

352 23 Växjö

Telefon 0470-808 40

Telefax 0470-831 24

E-post: info@arabo.se

<http://www.arabo.se>

Hattstugan

LSS-boende för flickor med neuropsykiatrisk problematik.

Målgrupp

Flickor i åldern 15-23 år med neuropsykiatriska funktionshinder som Aspergers syndrom, Touretts syndrom, ADHD och DAMP som tillhör personkrets 1 och 3.

Vi erbjuder:

- Ett boende i trygg hemmiljö och med personal dygnet runt.
- Varje boende har ett individuellt strukturerat schema som utgår från den enskilda individens intressen, förutsättningar och behov.
- Kontinuerlig kontakt med anhöriga genom besök, telefonkontakt och egna hemresor.
- Omvårdnad och ADL-träning.
- Aktivitetsprogram med olika kulturella samt fritidsaktiviteter.
- Kommunal skola i egen filial och möjlighet till praktik.
- Träning i socialt samspel sker genom social färdighetsträning samt impulskontrollkurser.
- Här finns adekvat utbildad personal med lång erfarenhet av målgruppen.
- I personalgruppen ingår följande: Sjuksköterska, gymnasielärare, socialt behandlingsarbete, socialpedagogiskt ungdomsarbete samt social färdighetsträningutbildning.
- Extern handledning av beteendeterapeut samt leg. psykolog.

Vi finns i Vikmanshyttan, en liten bruksort i Södra Dalarna.

Tel. 0225-305 95 • www.lssboende-hattstugan.se

SOLGLÄNTANS BEHANDLINGSHEM

ETT ISO-CERTIFIERAT BEHANDLINGSHEM

Vi är specialiserade på behandling av unga män
med missbruksproblematik eller annan dysfunktion.

Med 12 stegs filosofin som grund
ger vi professionell behandling i familjär miljö.

VI HAR HELA KEDJAN

ABSTINENSBEHANDLING

PRIMÄRBEHANDLING

SOCIAL REHABILITERING

UTSLUSS

EFTERVÅRD

I vår behandling ingår även:

ART, ASI, SAMTALSTERAPI, KRIMINALITETS PROGRAM,
ANHÖRIGVECKOR, ÅTERTVÄNDARVECKOR OCH FRITIDSAKTIVITETER.

www.solglantan.com

Solgläntan AB, Kontorsvägen 1, 873 50 Väja

Tfn: 0612-265 65 eller 0612-266 09, E-post: info@solglantan.com

► – Jag har talat med personer som fått tvångsvård men efter den upphörde vården och stödet och de kom in i gamla banor igen. Längre fram fick de kontakt med frivilligvården men då var det för sent. Istället kommer många tillbaka till tvångsvård.

Ett annat problem som Gerhard Larsson ser med tvångsvården är att vårdbehovet hos dem som både har beroendeproblematik och psykisk sjukdom inte alltid tillgodoses. De som arbetar inom LVM har många gånger inte kunskap om psykiatri och de inom LPT saknar kunskap om beroende.

Vanligt med dubbeldiagnos

Olika studier visar att inom tvångsvården enligt LVM uppfyller cirka 60 procent av klienterna kriterierna för psykiatrisk diagnos. Av patienter vårdade enligt LPT eller LRV, som definitionsmässigt lider av allvarlig psykisk störning, hade vid en endagscensus 2008, nästan 50 procent kända problem med missbruk eller beroende och cirka 20 procent aktuella problem. Den analys av ASI-data som utredningen gjort visar att knappt 30 procent av missbruksklienterna uppfyller kriterierna för svår psykisk störning.

I diskussionspromemorian finns även förslag till förändring av LVM och LPT. Modell 1 innebär mycket kortfattat att nuvarande LVM behålls men justeras för att förstärka individens ställning och vårdkedjan.

Modell 2 innebär att nuvarande LVM anpassas till ökade möjligheter till öppen tvångsvård med särskilda villkor. Vårdtiden på LVM-hem får pågå högst fyra veckor efter ansökan hos länsrätten.

Slutligen innebär modell 3 att LVM upphävs och att den medicinska indikationen för vård enligt LPT utvidgas till att omfatta vissa allvarligare former av beroende av psykoaktiva substanser eller akut missbruk som behöver hävas för att rädda liv.

– Som det ser ut nu, enligt de svar vi fått in, så är det i stort sett lika många som tycker att alternativ 1 och 3 är bäst men modell 2 får lite fler röster. Men det är förvånansvärt många som är inställda på alternativ 3.

Rent ekonomiskt visar beräkningar att beroende- och missbruksvården idag kostar 17 till 18 miljarder kronor per år.

– Vi håller på och räknar på de samhällsekonomiska konsekvenserna. Totalt kostar beroende- och missbruksproblematiken samhället mellan 50 och 150 miljarder kronor per år. Vi måste förskjuta insatserna och ge fler insatser tidigare. ■

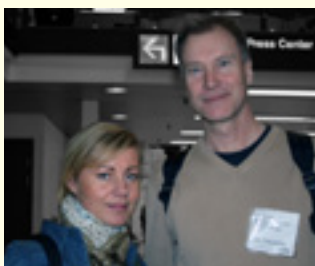
Vad tycker du om Socionomdagarna?

Är det något du tycker varit extra intressant?

Curt Vang,
socialförvaltningschef,
Gislaved kommun.

– Det har varit väldigt intressant. Bland annat att ta del av barns utsatthet genom Vanvårdsutredningen och frågan om legitimering för socionomer. Det finns många svårigheter med en speciell behörighet men på sikt är vi på väg mot det.

Per Nygren och Malin Öberg,
BUP, Stockholm.

Per Nygren: Socionomdagarna har gett en bra sammanfattning av framtiden för socionomerna. Hur det kommer att se ut med överskott av socionomer och legitimeringsdiskussionerna. Jag är positiv till legitimation och AT.

Malin Öberg: Det har varit intressant att ta del av det som handlat om missbruk och droger. Bland annat att droger är så utbredd i låga åldrar. Det är viktigt att det kommer ut att droger är så utbredd bland unga som det är. Det är så lätt att få tag på droger via nätet och de kommer med posten.

Ann-Christin Tauberman,
särskild utredare i
Behörighetsutredningen.

– Jag har talat här och det var en mycket intressant diskussion på slutet. Det är alltid bra att få höra hur man ser på den egna yrkesgruppen, det är avgörande för vad man vill uppnå. Jag fick många bra kommentarer och åsikter som jag tar med mig i det fortsatta arbetet. (Behörighetsutredningen ska presenteras i oktober 2010).

Pernilla Ahlström,
Lycksele socialförvaltning.

– Det har varit positiva dagar med många bra föreläsare. Tom Alandhs föreläsning utifrån hans filmer var jättebra, den berörde. Det var jätteintressant att höra om utvecklingen av LOV. I vår kommun ska vi undersöka ett införande. Det jag saknat är något inom äldreomsorg och även LSS.

Socionomdagarna 2010 hade 780 besökare, 85 utställare och cirka 40 föreläsare. Konferensen arrangeras av Akademikerförbundet SSR, organiseras av IBC Euroforum i samarbete med Socialstyrelsen och Stockholms stad. Mediepartner är Socionomen.

VÅRT MÅL ÄR DEN DAG VÅRA GÄSTER KLARAR SIG UTAN OSS

Målgrupp:
Män och kvinnor med psykiska och/eller
sociala handikapp. Även LVM, LPT och LRV

Behandlingsmetod:
Socialpsykiatrisk med psykodynamisk
och kognitiv inriktning

Ett kvalitets- och
miljömedvetet
behandlingshem

Solviken HVB • Spånggatan 7 • 570 82 MÅLILLA
Tfn 0495 - 201 06 • Fax 0495 - 209 40
www.solviken.se • info@solviken.se

Öka tryggheten i personalgruppen

Genom att erbjuda utbildningen: "Agerande i hot/våld situationer"

- Vi belyser vikten av att arbeta förebyggande.
- Vi ser på hur man agerar i en akut situation.
- Hur man organiserar efterarbetet för personalen.
- Lär oss grundläggande skyddstekniker.
- Gör en handlingsplan vid behov.

Ring för information, 0709 948 123, eller gå in på hemsidan:
home.swipnet.se/jakido_utbildning för mer information.
Ja.Ki.Do Utbildning

Jan Eriksson
Tillinge Hagby 6
745 94 Enköping

Telefon:
0171 448 148
070 99 48 123

tillinge@swipnet.se
home.swipnet.se/jakido_utbildning

JA-KI-DO
UTBILDNING

Vi på Tallkullen är mycket stolta över vår kvalitetsindex
vi fått av våra uppdragsgivare.

**"Tallkullens starka sidor är deras
kompetens att ta hand om svåra individer,
de klarar det mesta"**

Vård och behandling sker utifrån den enskilde individens
behov och förutsättningar. Strukturerad sysselsättning
och träning av sociala förmågor ger den boende en trygg
bas att växa mot ett socialt anpassat meningsfullt och
självständigt liv.

Nyhemsgatan 40
641 51 Katrineholm
Tel 0150-135 00

Detta sker med ett kognitivt förhållningssätt som inriktar
sig på att förändra destruktivt eller dysfunktionellt
tankemönster, för att få den boende att reflektera kring
sin situation och levnadssätt.

www.tallkullen.se

JATC

Helhetskoncept

Daglig verksamhet &
boende (LSS) för vuxna med
neuropsykiatriska
funktionsnedsättningar
och/eller med psykosociala
svårigheter

www.jatc.se
Tel. 08-551 781 00

ÄLVSTORPS VÅRDHEM AB ETT HVB HEM / MISSBRUK

Drivs i samma regi sedan år 1975.
Vi är bra på udda och komplicerade
individer då vi har duktig personal.

Vi "bryr" oss och är engagerade

Du når oss på vår hemsida www.vardhem.se
E-postadress: info@vardhem.se
Adress: Box 14, 713 21 Nora
Telefon: 0587-13130, 0587-13134
Fax: 0587-133 00

Wäxthuset Väddö HVB-hem

Vi har lediga platser!

Vi tar emot vuxna och unga vuxna missbrukare.

12-stegsbehandling, kognitiv terapi, stressreduktion,
träning & motion, boende i en stimulerande miljö i
vackra Roslagen. Tel 0175-314 84 och 0175-313 65
www.waxthushvb.se

Christer Wik

QMC AB

Doctor of Business

administration in

Quality Management

I nummer 2 av SIL (mars 2010) skriver Christer Jönsson i sin ledare att kommunerna i allt högre grad ökar placeringarna i egen regi. Den totala ökningen av placeringar för psykiskt funktionshindrade ökade med tio procent i ett 30-tal undersökta kommuner. Placeringar i egen regi har ökat med 41 procent samtidigt som antalet köpta platser har minskat med 26 procent. Man kan anta att dessa siffror är överförbara för Sverige totalt. Ökningen i "egen regi" är så kraftig, säger Christer Jönsson, att flera kommuner överväger att lägga ut detta i form av drift-entreprenader.

Att lägga ut drift av vård- och behandlingsverksamhet är ett dåligt alternativ ur affärsmässig synpunkt för alla parter. Incitamentet till att förbättra och utveckla "sin" verksamhet blir mycket lågt när entreprenören inte vet om man får förnyat förtroende vid nästa upphandling. Som entreprenör i en driftentreprenad måste man reducera kostnader eftersom inkomsterna för entreprenören är avgjorda redan vid avtalets start.

Kompetensutveckling av personalen kan till exempel ses negativt eftersom nästa entreprenör kan få favörerna. Driftsentreprenader innebär därmed nackdelar för alla, både patienter, personal, entreprenören och kunden (kommunen). Många privata aktörer på marknaden har redan insett detta faktum och uppger att man inte är intresserad av att driva verksamhet som driftentreprenad.

Just nu sveper en våg av privatisering av olika vårdalternativ över Sverige. Trots detta verkar inte de privata alternativen lyckas i sin strävan att driva attraktiva alternativ på en allt mer öppen marknad med lika villkor för alla. Eftersom psykiatriska funktionshinder yttrar sig på många olika

Det finns inget "rätt sätt" att göra "fel saker"

sätt måste ju kommunen ha ett mycket stort urval av behandlingsmetoder för att möta patienternas behov.

Vad är det som håller på att hända? Vad beror detta på? Är det billigare för en kommun att driva i egen regi - knappast? Kan de något som inte de privata kan - knappast? Vinner de något på att driva i egen regi - knappast? Vad är då kommunernas incitament till att placera i egen regi istället för att välja ett passande privat alternativ för sin klient?

För att konkurrera måste man vara bra, och ofta bättre än sina konkurrenter. Jag vet efter många års arbete i branschen, att de allra flesta vårdgivare är seriösa och hårt arbetande. Problemet verkar vara att de saknar verktyg att visa hur bra de verkligen är. Kraven ökar på alla vårdgivare både vad gäller myndighetskrav, arbetsmetoder och kvalitet.

Nyckeln till lösningen ligger i orden "evidensbaserad vård" och "kvalitetsledning". Man kommer inte längre kunna bedriva behandling av patienter enligt någon hemmagjord "modell" eller påstå att man arbetar med "kognitiv inriktning i en miljöterapeutisk miljö". Det har heller inget värde för kunden att veta att man arbetar

individuellt, kvalitetsinriktat, flexibelt, är unik eller andra "värdeord" utan konkret innebörd. Alla kommer att behöva bevisa vad de gör och vad de uppnår för resultat.

Invändningar

Nu är det många som säger att detta med ledningssystem för kvalitet bara är till för industrin. Inget kan vara mera fel. Till och med Socialstyrelsen rekommenderar ISO 9000 i författning SOSFS 2005:12. Glädjande nog kan vi se att fler och fler privata vårdgivare inser vikten av att ha ett certifierat ledningssystem för kvalitet.

Varför skall man då välja ISO 9000. Ja varför skall man "uppfinna varmt vatten" – det finns ju redan. Det är enklare, billigare och mer trovärdigt att använda en etablerad och erkänd metod än att hitta på egna lösningar. Fördelen med ISO 9000 är att alla pratar samma språk. Dessutom vinner man på att det är en oberoende myndighet (SWE-DAC) som granskar ledningssystemet och garanterar kvaliteten.

Så länge inte privata vårdgivare inser att de står inför ett paradigmskifte i Svensk vård och omvårdnad kommer de av allt att döma att uppleva en tynande marknad. För att kunna visa att man är bra måste man kunna redogöra för sitt behandlingsresultat utifrån en evidensbaserad behandlingsmetod. För att kunna bevisa behandlingsresultat måste man mäta. För att veta vad man skall mäta måste man ha ett ledningssystem för kvalitet. Man måste med andra ord ha kvalitet i hela verksamheten, inte bara i vården och omvårdnaden.

För att få gehör för privat behandlingsverksamhet och vända den negativa trenden är det nödvändigt att införa ledningssystem för kvalitet. Andelen upphandlingar som kräver ett ledningssystem för kvalitet ökar ständigt och ligger idag på över 80 procent av upphandlingarna. ■

Skogsbrynets HVB och Skola

"Det är med en helhetssyn, behandlingsmetoder och i medlevarskap vi kan förändra invanda mönster och skapa tillit till vuxna."

Målgrupp

Pojkar och flickor i åldern 13-20 år. Relationsstörningar, psykosociala problem, ADHD/DAMP, Asperger, skolproblem samt familjeproblematik.

Behandlingsinnehåll

- Helhetssyn
- Medlevarskap
- DBT
- Familjesamtal
- Mellanvårdsboende

Hemsida: www.skogsbrynet.org

Mail: info@skogsbrynet.org

Telefon: 0301 42844

ASP Center är en nationell resurs för människor med Asperger, ADHD och liknade problematik. Vi tar emot ungdomar från 14 år. Placeringar enligt LSS och SoL.

Vill du veta mer om Asp Center?
0921-691 70
www.asp-center.se

HUR HÖGT KAN MAN NÅ?
HUR LÅNGT FÅR MAN GÅ?

I 10 ÅR HAR VI VISAT UNGDOMAR MÖJLIGHETER ...OCH GRÄNSERNA

fralsningsarmen.se/locus
locus@fralsningsarmen.se
Telefon: 08 667 21 82

AKTIVT STÖDBÖNDE
LOCUS

När hemma inte räcker till

finns vi för heltidsboende eller som avlastning

Till oss kommer både yngre och äldre människor med psykiska funktionshinder eller demens. Vårt omvårdnadsboende sätter gästernas behov i fokus och syftar till att skapa en positiv miljö med känsla för det unika hos varje människa.

Vill du veta mer om oss?
Ring eller besök vår hemsida.

Omvårdnad i Skönvik, Damastvägen 5,
Box 77, 776 22 Hedemora Tfn 0225-59 59 70
E-post info@oisab.se www.oisab.se

VILLA FREDRIKSBERG

i Herrljunga, HVB, ungdomar 14-20 år.

FOCUS PÅ UTÅTAGERANDE UNGDOMAR MED NEUROPSYKIATRISKA FUNKTIONSHINDER

- Relationssvårigheter (familjekonflikter)
- Psykiska och/eller fysiska övergrepp
- Psykisk utvecklingsstörning
- Familjerelaterat vård/skyddat boende

Vi har ramavtal med: Göteborg, Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Orust, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

Telefon verksamhetschef: 0734-20 66 77

Stiftelsen Viktoriagården

Stiftelsen Viktoriagården erbjuder vård och omsorg för ungdomar och vuxna med särskilda behov.

Vi kan erbjuda läkepedagogiskt och socialterapeutiskt boende för ungdomar och vuxna med stort omvårdnadsbehov.
Vi riktar oss till personer inom LSS personkrets 1 med autism och utvecklingsstörning och tilläggshandikapp.

Vi arbetar endast utifrån individuella lösningar och individuella avtal. Viktoriagården är belägen i en sörlmansk idyll ca 2 mil norr om Nyköping i ett litet samhälle som heter Aspa.

Ring oss för information:
Telefon: 0155-240 103 Mobil: 070-775 77 85
E-post: info@viktoriagarden.se www.viktoriagarden.se

Åsa Frodlund

Likvärdig skola

tydligare styrning med ny skolorganisation

Text: Kerstin Karell Foto: Statens institutionsstyrelse

Statens institutionsstyrelses nya skolorganisation bidrar till en tydligare styrning och utveckling av skolverksamheten vid SiS institutioner. Den kompetens som finns ska komma fler elever till del och ge en likvärdig skola.

Den stora omorganisationen inom Statens institutionsstyrelse (SiS) har även inneburit att skolans organisation har förändrats. År 2007 lämnade Skolinspektionen över resultatet av sin granskningen av SiS skolor. Då var utvecklingsarbetet redan igång men inriktningen blev tydligare.

– Skolinspektionens beslut var bra för oss. Det bidrog positivt till vårt utvecklingsarbete, säger Åsa Frodlund, utredningssekreterare inom FoU-gruppen (Forskning och Utveckling) och med i det nya skolrådet inom SiS.

Skolverkets granskning pekade på ett antal punkter där begreppet likvärdig skola och dokumentation var de stora delarna. För att SiS skolor skulle kunna erbjuda de placerade ungdomarna en likvärdig skola över hela landet behövdes en tydligare styrning och stöd samt bättre dokumentation och uppföljning.

Följer upp skolarbetet

För att underlätta elevdokumentation samt ge underlag för kvalitetsuppföljning har SiS utvecklat ett system som kan underlätta resultatuppföljning och planering.

– Vi samlar data som rör eleverna. På så sätt kan vi följa upp skolarbetet. Vi får svar på vad skolan och eleverna gör för resultat, säger Åsa Frodlund.

Beslut om den nya skolorganisationen togs 2008 och fyra nya tjänster för regionala skolledare har tillsatts. De är underställda respektive regionchef och ansvarar för

att utveckla, stödja, leda och organisera skolverksamheten i sin respektive region. De sitter även med i det nya skolrådet, där förutom Åsa Frodlund, även chefen för avdelningen för utveckling av vård och behandling ingår.

Skolledarna har en central roll och ska bland annat ta till vara samt utveckla personalens kompetens över hela landet.

SiS skolverksamhet regleras i skollagen. Där tydliggörs SiS ansvar att tillhandahålla en skola som med nödvändiga avvikelser liknar skolorna i det offentliga skolväsendet. Om skollagen sätter de yttre ramarna så återfinns detaljerna för skolverksamheten i förordningen (1983:28) om undervisning av barn och unga som vistas på särskilt ungdomshem.

– Utgångspunkten är alla elevers rätt till utbildning. Sedan kan många ungdomar som placeras inom SiS ha en problematik som gör att de kan ha behov av anpassad studiegång. Där har vi blivit bättre än tidigare på att tydligt dokumentera våra bedömningar av elevens förutsättningar och eventuellt behov av anpassning, säger Åsa Frodlund.

– En geografiskt spridd organisation med små skolenheter, hög elevomsättning och varierande behandlingstider ställer krav på en flexibel skolverksamhet.

Webbaserad lärplattform

Inom ramen för den nya organisationen arbetar SiS därför med utveckling av distansundervisning genom en webbaserad lärplattform.

”Skolinspektionens beslut var bra för oss

– Det är ett utvecklingsprojekt som det avsatts särskilda medel för. Det är meningen att det ska bli ett flexibelt verktyg för lärandemiljön. Kompetensen ska vara säkrad oavsett var eleven är placerad.

Lärplattformen är i ett första skede tänkt att vara ett hjälpmedel för lärarna och i förlängningen för eleverna.

– Men tonvikten kommer att ligga på den traditionella skolgången. Eleverna kommer inte att sitta ensamma framför en dator.

När lärplattformen fungerar internt är en vision att den i en framtid kan bli ett verktyg för eleverna att ta del av externa utbildningsmöjligheter.

– Lärplattformen ska inte ersätta den nuvarande skolundervisningen utan vara ett komplement till den. ■

Skolverkets tillsyn från 2007:
www.skolverket.se/sb/d/1716/a/10266

Social rapport 2010

Här följer sammanfattningen för avsnittet Skolbetyg, utbildning och risker för ogynnsam utveckling hos barn, ur Socialstyrelsens Social rapport 2010.

Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund och barns betyg från grundskolan är starka. Låga eller ofullständiga betyg är exempelvis fem till sex gånger vanligare bland barn till ej facklärd arbetare jämfört med barn till högre tjänstemän. Oavsett uppväxtbakgrund är låga eller ofullständiga betyg vanligare bland pojkar än bland flickor. Tidigare forskning har visat att dåliga skolresultat har samband med en rad underliggande faktorer. Dessa kan vara individrelaterade (exempelvis sämre kognitiv förmåga), familjerelaterade (bristande stöd i hemmet eller liknande) men också skolrelaterade (exempelvis klassrumssituationen).

Barns utbildningskarriär avgörs tidigt. Betygen i grundskolans årskurs 9 har avgörande betydelse för benägenheten att studera vidare, oavsett barnens socioekonomiska uppväxtbakgrund. Under en (1) procent av barn med betyg över medel "stannar" vid grundskolenivå jämfört med 20–30 procent av jämnåriga med låga eller ofullständiga betyg.

Låga eller ofullständiga betyg från årskurs 9 ökar risken för framtida psykosociala problem. Exempelvis är

allvarlig kriminalitet i ung vuxen ålder åtta till tio gånger så vanligt bland dem med låga betyg som bland dem med medel/höga betyg. Detta mönster finns i alla socioekonomiska grupper.

Bland barn med svaga skolprestationer är privilegierad social uppväxtbakgrund ingen betydande skyddsfaktor mot ogynnsam utveckling, vilket främst avser olika psykosociala problem som exempelvis framtida självmordsbeteende, kriminalitet och missbruk.

Barn som växer upp i samhällets vård eller i familjer med återkommande ekonomiskt bistånd lämnar i genomsnitt grundskolan med mycket lägre betyg än andra barn. Majoriteten av pojkarna i båda grupperna har låga eller ofullständiga betyg från årskurs 9. Detta kan bara delvis förklaras av skillnader i kognitiv förmåga. I vuxen ålder har de lägre utbildningsnivå än jämnåriga med samma kognitiva förmåga men även jämfört med andra barn med samma betyg från grundskolan.

Barn som växer upp i samhällets vård eller i familjer med återkommande ekonomiskt bistånd har mycket höga överrisken för ogynnsam utveckling över tid. En hög förekomst av

"skolmisslyckande" är en nyckelfaktor för att förklara och förstå detta. I analyser var låga eller ofullständiga betyg från årskurs 9 den starkaste riskfaktorn för framtida psykosociala problem bland barn i dessa grupper. Omvänt var frånvaron av "skolmisslyckande" den starkaste skyddande faktorn.

Resultaten från kapitlets analyser indikerar att långvarig familjehemsvård i dess nuvarande former har svag kompensatorisk påverkan på utsatta barns framtidsutsikter, inte minst på skolprestationer och utbildning. Detta trots att lagstiftningen i flera decennier markerat att kommunerna har ett särskilt ansvar för placerade barns utbildning.

Resultaten pekar också på att insatser för att förbättra utsatta barns skolprestationer, exempelvis för barn som växer upp i samhällets vård, sannolikt är nödvändiga om deras framtidsutsikter ska förbättras.

Utlandsfödda adopterade klarar sig bättre i utbildningssystemet än andra barn med samma kognitiva förmåga. Skolsvårigheter är därför troligen inte någon betydande påverkbar faktor för de risker för ogynnsam utveckling som tidigare studier funnit i gruppen.

Modell för bättre övergång mellan SiS och den "vanliga" skolan

Text: Från Pressmeddelande SiS

Nu ska SiS och Malmö stad se till att ungdomarna inte hamnar mellan stolarna när de ska tillbaka till den "vanliga" skolan. De har tillsammans tagit fram en ny modell för pedagogisk överlämning och en handbok.

Meningen är att handboken och de nya dokumenten ska användas av SiS i hela landet.

– Vi vill vara säkra på att informationen verkligen tas tillvara när ungdomar lämnar SiS skola för att gå tillbaka till den "vanliga" skolan. Det är förstås lika viktigt att informationen sköts i den andra riktningen, det vill säga när ungdomarna skrivs in på de särskilda ungdomshemmen och lämnar den "vanliga" skolan för att gå i SiS skola, säger Marcus Eriksson, skolledare för södra regionen inom SiS.

– Tidigare kunde information gå förlorad på vägen och det hände att ungdomar föll mellan stolar eftersom överlämningen mel-

lan SiS särskilda ungdomshem och skolan sköttes väldigt olika. Den risken blir mindre nu.

Under drygt ett år pågick projektet "SiS och skolan i samverkan" som involverade ett 30-tal ungdomar, som lämnade en SiS-institution. En av dem har fortfarande regelbunden kontakt med projektledaren och coachen David Andersson.

– David fanns med i alla möten mellan personalen på Öxnevalle behandlingshem (utanför Göteborg), socialen och lärare från Bellevue Gymnasiet. David var den som såg till att allt fungerade och jag fick bra kontakt med lärarna tack vare honom. Men andra skulle naturligtvis kunna göra likadant,

berättar en pojke som deltog i projektet.

Det konkreta resultatet av projektet är en övergångshandling och en handbok för pedagogisk överlämning där processen beskrivs kronologiskt, vilka som ska medverka i möten och vilka handlingar som ska användas.

– Vi har fått en väldigt positiv respons både från SiS och skolans personal, säger Susanna Edvardsen, projektledare och coach. Det här verktyget är efterfrågat.

I dagarna skickas handboken ut till Malmö stads skolor, socialtjänsten och SiS institutioner. Den och dokument för pedagogisk överlämning går att ladda ner från SiS hemsida (www.stat-inst.se). ■

Johan Svensson

Drar åt samma håll

Skolorna inom SiS samarbetar mer

Text: Kerstin Karell Foto: Jenny Marcuson

Råd och riktlinjer följs upp bättre i SiS nya skolorganisation. Den regionala skolledaren **Johan Svensson** ska säkerställa att undervisningen på de olika institutionerna är likvärdig och av hög kvalitet.

Johan Svensson är regional skolledare i Region Väst sedan september. Han är pedagogiskt ansvarig för skolverksamheten och ska organisera, styra, leda och utveckla skolarbetet i regionen. Han tycker att den största skillnaden i den nya organisationen är att råd och riktlinjer följs upp på ett mer strukturerat och tydligt sätt. Verksamheten är mer sammanhållen.

I Region Väst finns nio institutioner varav åtta bedriver undervisning. Det nionde är ett LVM-hem och där finns ännu inte skolverksamhet. Institutionerna har mellan 15 till 43 platser och omfattar både skolpliktiga och icke skolpliktiga elever, vilket innebär att deras skolverksamheter skiljer

”Det händer att vi, i samband med en första kontakt med elevernas hemskola, får höra: ”Jaha, är han hos er, vi hade ingen aning om vart han hade tagit vägen.”

sig mycket åt.

– De ser olika ut och det åligger mig att undervisningen blir likvärdig, håller samma kvalitet och att vi ser till alla elevers rättigheter och behov.

Institutionerna har olika traditioner inom

skolan. Skoluppdraget utgår från respektive regionchef och innebär för institutionschefen ett ansvar motsvarande rektors. Det pedagogiska ansvaret delegeras av denne till lokal pedagogisk ledare.

– Vi ska hitta de minsta gemensamma

nämarna för verksamheterna och tanken är att det ska vara en större tydlighet kring organisationen, säger Johan Svensson.

Olika på institutionerna

Själv har han sin bakgrund på Nereby skolehem utanför Kungälv. Det är ett pojkhem med 26 platser. Där finns tio lärare och en pedagogiskt ansvarig.

– På Nereby kan pojkarna få betyg i grundskolans 16 ämnen. Så är det ännu inte på alla institutioner, men i den nya organisationen finns ökade möjligheter för lärarna att samarbeta. Vi har haft gemensamma fortbildningar och samarbetet mellan lärare från olika institutioner har ökat.

Att Nereby har en väl utvecklad skola beror till viss del på att verksamheten har en långvarig skoltradition och att den tidigare tillhörde det kommunala rektorsområdet. För många andra institutioner har skolverksamheten byggts upp inifrån verksamheten utifrån nya direktiv från

1995 då SiS bildades. Det innebar bland annat att lärare rekryterades internt och att det idag finns ett tämligen stort antal obehöriga lärare.

– De lärare som rekryterades internt gjorde det utifrån fallenhet och kompetens och har även fått en pedagogisk utbildning, men är inte formellt behöriga lärare. Men kraven ökar och vi går mot allt fler behöriga lärare.

Totalt inom hela myndigheten (178 lärare) är siffran på behöriga lärare 50 procent.

– Men samtidigt finns det skolverksamheter där alla lärare är behöriga. De som är obehöriga finns framförallt inom de praktiska ämnena som till exempel slöjd, eftersom denna verksamhet ofta bedrivs av arbetsinstruktörer utan formell lärarexamen.

Frågan om behörighet har bland annat att göra med ämnes- samt pedagogisk kompetens men även i hög grad betygssättning och att erbjuda en attraktiv skola. Johan Svensson märker att socialtjänstens intresse för

skolfrågor har ökat och det gäller även medvetenheten om att skolan är en framgångsfaktor för ungdomarna. Men samtidigt finns det fortfarande mycket att önska i samarbetet mellan institution, socialtjänst och skolförvaltningen i hemkommunen.

Hemskolan med i processen

– Det är socialtjänsten som placerar, utifrån i första hand behandlingsbehovet, och skolan är inte alltid involverad. Det finns sällan rutiner och strukturer i hemkommunerna mellan skola och socialtjänst. Vi vill att hemskolan ska vara med i processen från början men ofta är det vi som aktivt tar den kontakten. Det händer att vi, i samband med en första kontakt med elevernas hemskola, får höra: ”Jaha, är han hos er, vi hade ingen aning om vart han hade tagit vägen.”. Det finns en hel del att göra inom det området, säger Johan Svensson som generellt anser att skolarbetet inom institutionerna måste synliggöras mer. ■

Hassela Gotland

Hassela Gotland utökar sitt behandlingsutbud med medlevarkollektivet på Hällekins Gård i Forshaga, Värmland. Dessutom erbjuds numera möjlighet till lärlingsutbildning inom en rad skiftande yrken, såsom kock, målare, byggnadsarbetare m.m.

För den som eventuellt inte känner till Hassela Gotlands verksamhet har den snart trettio framgångsrika år på nacken. Sedan början av åttiotalet, när endast ett litet antal ungdomar bodde på kollektivet i Klintehamn, har paletten fått en massa nya färger.

Fyra olika enheter med varierande inriktning, kan idag ta emot 100 ungdomar mellan fjorton och tjugo år gamla. Utredningar för både familjer och enskilda utföres på uppdrag.

Ramavtal finns med många av Sveriges kommuner och kommundelsnämnder.

Välkommen med förfrågan!

Kontakt placeringsärenden;

Lasse Siggelin Tel. 0498-656670

Mats Barre Tel. 0498-656671

Hassela Gotland har sedan 1998 en egen godkänd friskola – **K-A Westerbergskolan** – för år 7-9. Verksamheten är anpassad för att möta de behov som placerade ungdomar har. K-A Westerbergskolan har en framträdande roll i behandlingsarbetet och är betydelsefull för att få gymnasiebehörighet eller kunna återvända till sin hemskola.

Hassela Gotland AB (svb), Box 66, 623 14 Klintehamn • Tel: 0498-65 66 00

Grillboken 2010

Grillning hör sommaren till, oavsett om det handlar om att grilla kött, fisk eller fågel. Tänk bara på att välja råvaror av god kvalitet!

I vår kommer nya upplagan av *Grillboken* – fylld med läckra grillrecept, olika röror samt tips på passande viner till de olika rätterna. Vi erbjuder boken till företag för försäljning, marknadsföring eller personal-/kundvård. Boken trycks med Er företagslogga eller om så önskas, med eget omslag.

Moms tillkommer samtliga priser.

Från
79:-

Med eget omslag:
2500:-
Med din logga:
990:-

Din egen
grillbok!

Boka: EllaKarin Cavallin, Mat & Vänner Förlag
Växel: 0651-150 50 | Direkt: 0651-760 424
ella.cavallin@docu.se

Boende o utvecklingscenter i Alingsås för unga i åldern 17-25 år.

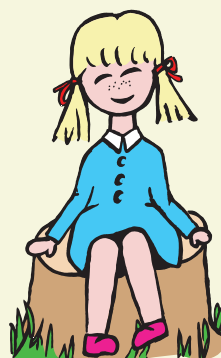
Vi erbjuder boende i egen lägenhet i nära anslutning till personaltät baslägenhet.

Vi har god erfarenhet av att ta emot ungdomar från SIS institution/avgiftning.

Boendet leder till förstahandskontrakt på lägenhet.

www.vintergatan.org tel: 0322-19165

Vintergatan

HVB för flickor 13-19 år

LVU § 2, 3 och 6. SoL

Ramavtal med 67 kommuner

Telefon: 0530-301 23

info@stubben.se

www.stubben.se

STUBBEN

Dormsjöskolan

Vi har lediga platser!

Dormsjöskolan är ett läkepedagogiskt hvb-hem med integrerad skola. Målgrupp: pojkar, 7 till 18 år med neuropsykiatriska funktionshinder samt psykosociala svårigheter. Vi tar emot barn och ungdomar från hela landet med placeringar enligt SoL, LVU och LSS.

Vi har startat gymnasiesärskola med inriktning Natur och Miljö samt Estetiskt Skapande.

För ytterligare information, se vår hemsida. Kontakta oss om du är intresserad av en placering.

Dormsjöskolan, Dormsjö 214, 776 98 Garpenberg,
Tel 0225-230 55, Fax 0225-230 22, info@dormsjoskolan.com

www.petitdesign.se

www.dormsjoskolan.com

Dags igen!

Dr Tony Attwood Stockholm 7-8 juni 2010

En av världens ledande experter på
**Asperger syndrom och
andra autismspektrumtillstånd**

Dag 1

Kognitiv Beteende Terapi i vardagen

- Kognitiv beteendeterapi för att hantera oro, ångslan, nedstämdhet och ilska
- Hantera utmanande beteende hos barn och ungdomar med autism- *Hur kan man arbeta med KBT hos ungdomar med svårare former av autism.*
- CAT-kit

Dag 2

Från ungdom till vuxen

- pubertet, vänskap, utveckling av sexualitet, frågor kring självkänsla och förberedelse för arbetslivet
- Relationer och sexualitet

Fridhemsv. 81-31, 288 90 Vinslöv,
tel.044 721 30

Läs mer på hemsidan

www.cortexutbildning.se

E-post: info@cortexutbildning.se

cereb ab
neuropsykiatri & KBT

BEHANDLING
HANDLEDNING
UTBILDNING
UTREDNING

Cereb är en privat mottagning i Stockholm för neuropsykiatriska och psykiatriska tillstånd.

Vi erbjuder utredning, diagnostik och behandling enligt metoder som vilar på vetenskaplig grund.

Våra kunder är privatpersoner, organisationer och företag.

Vårt utbud omfattar även skräddarsydda utbildningar och handledning till patienter, anhöriga och personalgrupper av alla slag.

Välkommen att kontakta oss!

Drottningholmsvägen 10
112 42 Stockholm
08-505 314 60
info@cereb.se
www.cereb.se

RE

**När det känns hopplöst och uppgivet –
ring Roslagens Elevhem**

Vi är behandlingshemmet som specialiserat oss på de ungdomar som har det svårast. Ofta har de som blir elever hos oss redan erfarenhet av flera behandlingshem eller familjehem. Och misslyckats. Vår idé är att de ska lyckas hos oss.

Ensamkommande flyktingungdomar

med psykiska problem har vi plats för med kort varsel.

Flickor som skär sig

Vi har en enhet för flickor och pojkar med självskadebeteende.

Vi tar emot snabbt

Vid frågor kring placering, ring Susanne Eriksson, 0701-44 62 24

För mer information besök vår hemsida
www.roslagenselevhem.se

Glädje
Struktur
Motivation
Sociala Relationer

För ungdomar
med behov av stöd

SALBOHEDSKOLAN
AB SALBOHEDS GYMNASIESÄRSKOLA

En mycket speciell skola...

Hos oss får alla ungdomar erfarenhet och kunskap som gör att de växer och blir mer självständiga i sina liv. Med tydlig struktur och kognitiva hjälpmedel ger vi våra ungdomar förutsättning att förstå och klara sin vardag.

- Livskunskap
- Ilskekontroll
- Social färdighetsträning

Vi erbjuder undervisning och boende enligt LSS och har kontinuerligt intag under året. Vi har öppet årets alla dagar. **Vi vill göra avtryck i våra ungdomars liv!**

www.salbohedskolan.se **t 0224-566 00**

**Stiftelsen
Bergslagsgårdar**

ÖREBRO **KARLSTAD** **VÄSTERÅS**

Vi erbjuder konsulentstött familjehemsvård för Barn, Ungdom och Vuxna samt ett litet familjärt behandlingshem för pojkar och flickor 12 -17 år.

stiftelsen@bergslagsgardar.se 019 - 17 05 90 www.bergslagsgardar.se

Vinn
sida 56

I huvudet på en seriemördare

Hur blir man seriemördare? Vad är det som gör att en människa kan begå bestialiska mord om och om igen?

Författaren är rättspsykolog och har under många timmar intervjuat några av Sveriges mest kända seriemördare.

Få kriminella handlingar väcker så stark avsky och sådana associationer till ondska som seriemördarens. Dennas grymheter går oftast långt utöver de flesta människors föreställningsvärld. I gärningarna är avsaknaden av medkänsla för andra människor total. För en seriemördare kan tio minuters njutning vara mer värt än en annan människas liv.

I media har vi läst om dessa seriemördare som ofta framställs som bestialiska galningar och ondskan själv personifierad. I kriminalromaner och tv-serier sprids ofta samma bild. I boken vill författaren beskriva och begrippliggöra vad som ligger bakom dessa människors handlingar.

Sven Å. Christianson
www.norstedts.se

Vinn
sida 56

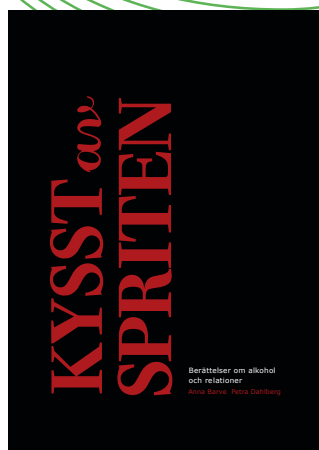
Sjuksköterskan

i kommunens äldre- och äldreomsorg

Sjuksköterskan i kommunens äldre- och äldreomsorg är en unik och viktig bok för sjuksköterskor inom området. Boken ger en samlad bild av sjuksköterskans arbete i kommunens äldre- och äldreomsorg, och av den utbildning och kompetens som krävs i yrket. Den ger praktiska råd i vardagsarbetet och idéer till förändringsarbete. Dessutom presenteras aktuell forskning.

Sjuksköterskan i kommunens äldre- och äldreomsorg riktar sig till såväl yrkesverksamma som till studenter vid sjuksköterskeprogrammen och specialistsjuksköterskeprogrammen.

Karin Josefsson
www.gothiaforlag.se

Kysst av spriten

– berättelser om alkohol och relationer

”Jag tyckte att alkoholister var andra människor – och inte min son.” Viveka, 57 år.

Kan man se vem som är alkoholist? Nej det kan man inte alltid och alkoholproblematiken ser väldigt olika ut för olika människor. Kysst av spriten bygger på tv-serien med samma namn, producerad av Patrick Bratt och Johan Ripås, där en rad svenskar öppet berättade om sitt alkoholmissbruk. Några av dem som inte syntes i tv får vi träffa i bokens nitton starka livshistorier. I det avslutande kapitlet intervjuas Paula Liljeberg, överläkare, psykiater och enhetschef för Maria Ungdom i Stockholm.

Anna Barve, Petra Dahlberg
www.gothiaforlag.se

Kokain

Drogen som fick medelklassen att börja knarka och länder att falla samman

Kokainet flödar i Sverige. Den vita drogen har gått från att vara en exklusiv jet set-markör till massans nya sätt att festa. Glöm yuppies och åttiotal. Tänk byggjobbare, forskare, bloggtjejer, mäklare, tatuerade gängmedlemmar och mängder av artister, journalister, brats och Båstad-fantaster.

Under 2000-talet har kokainet nått nya användare och kanske är det inte så konstigt. Kokainisterna själva vittnar om den ultimata självförtroendehöjaren, guldkan-ten i tillvaron, ett slags skumpa i pulverform som inte gör en full och dum. Olagligt? Förvisso. Men, som Grammis-vinnaren Andreas Kleerup sa i en intervju i Aftonbladet: ”Det är ju fortkörning också”. Samtidigt råder fortfarande starka tabun kring bruket. Många kända svenskar har åkt fast, men nästan ingen har trätt fram och berättat vad de sökt och funnit i drogen.

Lasse Wierup, Erik de la Reguera
www.norstedts.se

Vinn
sida 56

Växa, inte lyda

Boken handlar om barnets rätt att vara en egen individ och hur vi som föräldrar kan lära oss förstå, uppmuntra och stötta barnet. Den varvar vardagliga situationer och hur man kan hantera dem med teoretiska kapitel om barns utveckling från anknytning till frigörelse.

Vad händer om jag belönar ett önskvärt beteende hos mitt barn? Lär sig barnet något då? Och kommer det att fortsätta med beteendet när jag som förälder inte är med? Vad händer med en fyraåring om hon får sitta ensam på en stol i fyra minuter (time-out) och fundera på vad hon gjort för fel? Vad lär sig barnet av det? Finns det ett annat sätt att uppfostra barn? Och vill jag ens att mitt barn ska lyda? Vilka ska hon i så fall lyda?

Lars H. Gustafsson
www.norstedts.se

Vinn
sida 56

Starkare än hatet

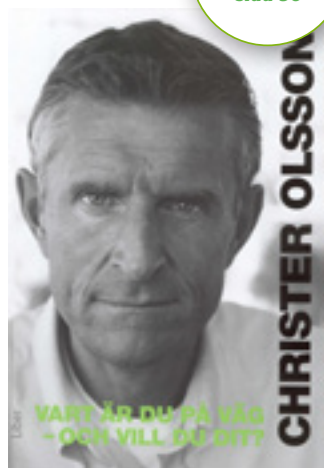
En sann berättelse

Mamma lämnar honom bunden vid en elstolpe när han är tre år. Pappas nya fru låter honom sova i hundkojan. Pappa själv mosar hans näsa och trasar sönder hans ben. Tim överlever tack vare sin dröm: En dag ska han hämnas. Gång på gång rymmer han från fosterhem och ungdomsfängelser och i den kriminella världen och i boxningsringen kommer han närmare och närmare sitt mål. Men är hatet starkast av allt? Kan man hata människor som bara ger sin villkorlösa kärlek tillbaka?

Tim Guénards självbiografiska berättelse påminner på många sätt om Dave Pelzers Pojken som kallades det-serie, men med en viktig skillnad; det är först när Tim upptäcker att ensam inte är stark som hans liv kan förändras. Berättelsen om gatpojken som blev slagskämpe och boxningsstjärna och om hans möte med de psykiskt handikappade på Jean Vaniers L Arche och deras tro, har redan fått 300 000 fransmän att köpa boken. På svenska har originalutgåvan tryckts i fyra upplagor.

Tim Guénard
www.libris.se

Vinn
sida 56

Vart är du på väg - och vill du dit?

Fler och fler söker meningen med livet och många letar i bokhyllan, där det idag finns ett överflöd av profeter, livskurer, psykologstrategier och mystiska modeller. Dock finns där bara en fiskarpojke från Öckerö utanför Göteborg som gjort sunt förnuft till sin egen affärsidé. Den har tagit honom långt. Christer är idag en av landets mest anlitade föredragshållare. Han arbetar som coach, mentor och strateg för ledningen i några av landets största företag samtidigt som han alltid har det mänskliga perspektivet i fokus. Christers goda råd är precis lika meningsfulla för en företagsledare som för en pensionär, en student eller andra alldeles vanliga människor.

"Vart är du på väg och vill du dit?" är Christers första bok. I den finner du summan av hans idéer, lättamt och varsamt presenterade för dig som har båda fötterna på jorden men ändå tycker om att sväva ut ibland.

Christer Olsson
www.liber.se

Kriminalvården i praktiken

Strategier för att minska återfall i brott och missbruk

Kriminalvård i praktiken ger grundkunskap om hur kriminalvård kan bedrivas i praktiken för att strategiskt minska återfall i brott och missbruk. Första delen handlar om utredning av problem och resurser på individ, grupp och organisationsnivå inom kriminalvården. Här finns generella forskningsbaserade strategier för att minska återfall, riskbedömningsmetoder, utredning av alkohol- och drogproblem, psykiatrisk och psykosocial utredning, bedömning av individens personliga styrkor, och även organisatoriska aspekter.

Boken vänder sig till alla som är verksamma inom kriminalvård och angränsande områden. Den är lämplig som kurslitteratur för studenter som tänker sig ett psykosocialt arbete med inriktningen kriminalitet och missbruk.

A H Berman, C Å Farbring (red.)
www.studentlitteratur.se

Mysigt och personligt

På BUP i Ystad är trivseln stor

Text och Foto: Kerstin Karell

Många besökare blir positivt överraskade då de kommer till **BUP i Ystad**. Inredningen är välkomnande, varm och genomtänkt. Bakom ligger ett stort, hela tiden fortgående, engagemang.

Barn- och ungdomspsykiatri i Ystad är belägen på lasarettområdet. Den rymmer i en byggnad som i begynnelsen var ett ålderdomshem och vars ytterväggar är från 1800-talet. Om utsidan är genuin och vacker så är insidan på Barn- och ungdomspsykiatrien charmig, personlig och smakfull.

– Vi får ofta höra att vi har så fint och mysigt här. Vi får också frågan hur mycket det har kostat. Men grejen är att det har inte alls kostat mycket. Alla kan göra de förändringar som vi har gjort, förutsatt att det finns ett intresse, säger Ulrika Serin, psykolog på BUP i Ystad.

Det som har kostat pengar och som enligt Ulrika måste få göras, är stolarna. De används mycket, ska vara bekväma men ändå lätta att flytta.

– Vi hade redan innan ombyggnaden Bruno Mattssons Eva-stolar men har utökat antalet efter hand.

Det var när lokalerna skulle totalrenoveras år 2002 som den stora möjligheten att göra om kom. Ulrika erbjöd sig att vara med vid planeringsmöten angående ombyggnaden

och att ta beslut rörande inredningen.

– Det var ingen i personalen som motsatte sig det, för vi visste sedan tidigare att Ulrika har känsla för det här, säger Eva Berlitz verksamhetschef för BUP.

Inga besökare på kontorsrum

Eftersom nästan hela innanmätet, bortsett från de bärande väggarna, blåstes ut fanns möjlighet att påverka stora delar av planlösningen. Beslut togs tidigt om att personalen skulle ha egna kontorsrum där de inte skulle ta emot besökare.

– Vi har nu en patient- och en personal-avdelning. Vi kan ha papper liggande framme, kan ropa till varandra från rummen om vi vill och ha fotografier vid skivbordet. Det är inte heller trevligt för patienterna att sätta sig i en stol inne på någons kontor, säger Ulrika.

Inför ombyggnaden satt Ulrika i många planeringsmöten med byggruppen och förde resonemang med arkitekten.

– Det är viktigt eftersom det är vi som vet

hur verksamheten fungerar och vilka behov vi har. Arkitekter tänker inte alltid så praktiskt. Jag fick till exempel understryka viktiga av förrådsutrymmen. Vi valde även att göra några rum större men de har två dörrar om det senare uppkommer andra behov.

Istället för en lång korridor med samtalsrum längs sidorna valde Ulrika och arkitekten att göra en vinkel mitt i korridoren. På så sätt blir känslan av sjukhus betydligt mindre, vilket var ett önskemål från personalen. Andra önskemål som Ulrika tog med sig var att lokalerna inte skulle kännas som kontor, de skulle vara barnvänliga och inredningen skulle kännas personlig.

– Vi tycker alla att det har blivit mycket bra och personalen trivs verkligen i lokalerna, säger Eva Berlitz.

Klätt om möbler

Det första som möter besökarna är väntrummet. Där står gamla fåtöljer som har klänts om i nytt blått tyg, de röda lamporna ►►

Ulrika Serin

Ett samtals/samspelesrum som tillhör spädbarnsverksamheten.

Väntrummet till spädbarns- och familjeverksamheten. Temat är djungel.

Här har Ulrika försökt få bort korridor känslan på mottagningen genom att sätta upp ett tyg som avdelar samt lite möbler och lampor.

► hittade Ulrika i ett förråd, de hade tidigare stått i sjukhusmatsalen. I flera egenhändigt målade lådor från IKEA står barnböcker uppstadade. Lådor med barnböcker finns i flera rum och i väntrummet till spädbarns- och familjeverksamheten hamnar man mitt i en djungel med apor i lianer och vilda djur i korgar på golvet.

– Jag har medvetet valt att bara ha böcker och gosedjur som leksaker. De låter ingenting vilket gör att atmosfären blir lugnare. Barnen tycker om att leta bland böckerna. De sitter och läser med sina föräldrar när de väntar.

Böckerna har Ulrika hittat på loppisar och antikvariat eller fått då vänner, släktingar

och personal rensat det de har hemma.

– Jag är en riktigt loppisrätta och har hittat mycket som jag tagit med hit. Det är pussel, spel, udda lampor och stolar eller andra inredningsdetaljer. Sen hittar jag alltid nallar som bara måste få komma hit, säger Ulrika och skrattar, mycket medveten om att det finns många nallar.

Smakfulla tyger och gardiner

De finns i nästan alla rum, bortsett från tonårsrummen, i många färger och storlekar. Något som också återkommer är smakfulla tyger och gardiner. Dem har Ulrika köpt då hon passerat olika fabriksförsäljningar i Marks Härad i Västra Götaland.

– De kostar bara 25 kronor metern och sedan har jag själv sytt dem. Då blir det inte så dyrt men gör mycket för känslan i rummet.

Ett enda tyg har hon köpt till ordinarie pris. Ett av Stig Lindberg som hänger i det rum som numera kallas just Stig Lindberg rummet.

– Vi märkte att personalen aldrig bokade det rummet för möten med patienter. Det var något som inte stämde, säger Ulrika.

Hon misstänkte att det kunde bero på de två bruna Bumling-lamporna men dem ville hon absolut inte ta bort.

– Istället hittade jag en röd lampa för 45 kronor som blev en motsats till de lamporna och är det första som besökaren ser.

Barnhemmet
Oasen

Under samma tak

Barnhemmet Oasen är ett HVB-hem för utredning och behandling. Till oss kan både familjer och ensamkommande barn komma. Vi tar emot planerade och akuta placeringar enligt SoL, LVU och LSS. På Oasen har vi bedrivit vårdverksamhet i nära 20 år.

Hos oss är all vård samlad under samma tak. Därför arbetar läkare, socionomer, psykologer, barnpsykiater, sjuksköterskor, pedagoger och behandlingspersonal i samma team.

Välkommen till oss på Barnhemmet Oasen!

0380-472 00
info@oasen.com
www.oasen.com

BUP i Ystad

BUP i Ystad har en öppenvårdsmottagning, en familjedagverksamhet och en spädbarnsverksamhet. Här arbetar läkare, psykologer, kuratorer samt sekreterare."

Sedan flyttade jag mattan närmare fönstret, vilket jag gjort i flera rum, för att få rummet mindre avlångt och istället mer intimt. Eftersom rummet var så långsmalt fanns det plats för en lekhörna vid ingången och jag tror att det var den i kombination med Stig Lindberg tyget som gjorde att rummet till slut blev bra.

Inga lasarettstavor

Inredningen utformas allt eftersom genom att detaljer och tavlor byts ut och läggs till. När ombyggnaden var klar blev Ulrika och Eva Berlitz ålagda att titta på den konst som finns att tillgå inom Region Skåne.

– Men vi vill inte ha några lasarettstav-

lor. Istället har vi ramat in affischer för 50 kronor från museer eller andra ställen. Då kan vi även byta ut dem då och då, säger Ulrika och berättar att de gånger hon hittat en udda stol eller speciell affisch som egentligen inte varit till salu har hon oftast fått köpa dem ändå, till en billig peng, då hon förklarar syftet med köpet.

Det enda som hon verkligen fick kämpa för vid ombyggnaden var golven. Ulrika och personalen ville ha trägolv men ledningen ville ha plastgolv.

– Trægolv är mindre allergiframkallande, lika slitstarka och inte dyrare än plastgolv. De är inte heller svåra att rengöra. Men de betyder mycket för känslan i ett rum. Vi

fick till slut trägolv i behandlingsrummen av terapeutiska skäl men har plastgolv i de rum där vi målar eller slabbar med vatten.

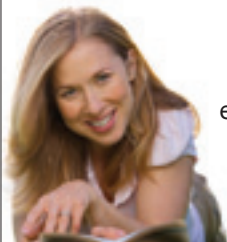
Det är inte bara personalen på BUP som nyttjar lokalerna. De övriga på sjukhuset får boka rummen för samtal och även låna böcker från det fackbibliotek som Ulrika byggt upp. Familjeverksamheten har ett rikt utbud av barn- och ungdomslitteratur.

Ulrika anser att miljön är viktig för trivseln, både för patienter och personal.

– Det är viktigt att miljön är välkomnande för besökarna och personalen tillbringar mycket tid på sitt jobb. Det får inte vara för ruffigt, främst av respekt för dem som kommer till oss. ■

Bli SamtalsTerapeut!

Contar bedriver kognitiv grundläggande psykoterapiutbildning med specialkompetens i familjeterapi, anhörigfrågor eller alkohol & droger. Kursstart i sept. Nu flera "prova på" kurser helt gratis!

Läs mer på
www.contar.se
eller ring 08-462 98 14

CONTAR
Väx med oss

BERGSTRÖMS

VI UTBILDAR DIG TILL DIPLOMERAD

Alkohol- och drogterapeut,
Tolvstegsbehandlare, Anhörigterapeut

LÄS PÅ DELTID

Börja när du vill - studera i egen takt
Internetbaserad distansutbildning

www.bergstroms.org 08-642 42 88

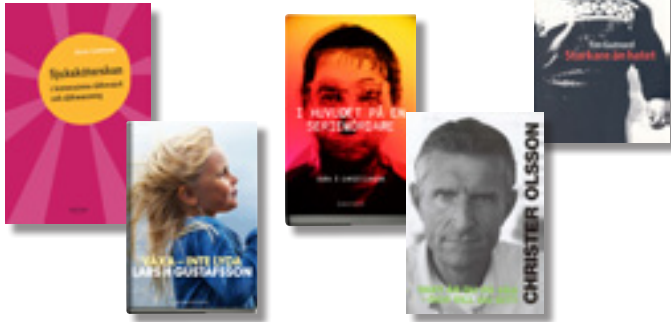
Vad är aktuellt i er verksamhet, vad diskuterar ni?
Välkomna att höra av er med tips och synpunkter.

Kerstin Karell
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Vinn böcker

Böckerna du kan vinna genom att delta i annons pusslet finns alla presenterade på bokuppslaget på sidorna 50-51.

Design för barns rättigheter

Rädda Barnen har tillsammans med det danska märket Rützou, grundat av designern Susanne Rützou, tagit fram en sjal. Sjalen, 126 x 133 cm, är gjord i bomull och silke med ett batikinspirerat tryck i nyanser av vitt, grått och svart. Den kostar 595 kronor varav 406 kronor går till Rädda Barnen. Finns att köpa i Rädda Barnens webbshop.

Hamsteräventyr

Det har varit ett väldigt tjt från barnen att de vill ha ett djur. Längre, längre kämpade jag emot eftersom jag vet att det blir jag som får ta hand om den lilla individen.

Men så började jag vekna. Det här med djur är ju kul också och själv har jag ju haft en uppsjö av dem. Det började med vandrade pinnar, övergick till guppy och svärdfiskar, vidare till kaniner, sedan hamstern Silly och slutligen chinchillan Chicko. Intresset kröntes med en Siberian Husky då jag flyttade hemifrån.

Så varför skulle inte mina barn få ett djur?

Frågan var vilket som skulle kunna passa. Det blev en hamster (små och lever ju inte så länge) som döptes till Sally. Tyvärr är Sally mycket skyggare än min barndoms Silly och inte lätt att hålla i. Av den anledningen blir hon inte kelad med så ofta och lever en rätt undanskymd tillvaro. Men tjtet har upphört, hon finns där och hör till oss.

Därför var det stor panik då hon hade rymt efter att vi varit borta en helg. Trolig orsak: Dåligt med mat i skålen. Var kunde hon vara? Min farhåga var att hon hade tuggat på en sladd och skulle bli liggande och sprida odör.

Min man hittade henne. Han hade sorterat tvätten, för det var ovanligt mycket tvätt i mörk 40, och rätt som det var föll det en sömning och förvirrad hamster ur klädhögen. Hon hann rymma in under en fryn men lockades fram utan incidenter. Stor glädje i familjen. Tur att tvätten sorterades denna gång, annars hade vi hittat blöt, tussig och död hamster i tvättmaskinen senare den dagen.

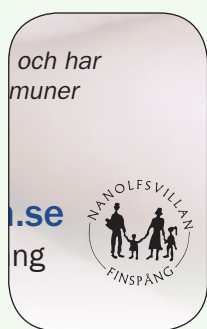
Ett stort grattis till vinnarna av förra numrets annons pussel! Ni får en bok med posten.

Mari Hammarlund, Finspång, Tina Lindefeldt, Svartsjö, Annica Andersson, Lycksele, Per Henriksson, Linköping, Elsi Brandström, Täby.

Annonspussel

Vilka annonsörer döljer sig i figurerna?

1

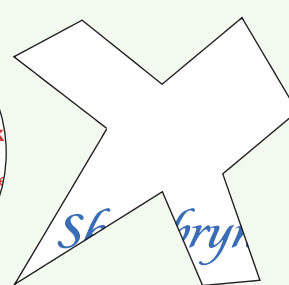
2

3

4

5

Fyll i rätt sidnummer till rätt annons:

Figur

1

Figur

2

Figur

3

Figur

4

Figur

5

Namn:

Adress:

Postnr / ort:

Telefon:

Önskad bok vid vinst:

Texta tydligt!

1:a- 5:e pris

Periodens utvalda böcker

Fyll i talongen här intill och skicka eller faxa den senast 31/5 2010 till: "Tävling 3/10" Tidningen SiL, Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal. Fax: 0651-133 33.

Det går även bra att mejla svaren och begärda uppgifter till kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Placeringservice

Tjänsten för alla kommuner och landsting (över hela landet) som söker behandlingshem för aktuella placeringar.

En uppskattad tjänst då den är enkel, snabb, kostnadsfri och tidsbesparande. Redan samma dag har handläggaren svar från flera hem som vill ta sig an klienten.

Placering samma dag!
Registrering • Matchning • Distribution

Så här går det till

Handläggare på kommun/landsting ställer sin förfrågan till oss. Vanligen genom telefon och e-post men även via vår hemsida. Förfrågan registreras omedelbart i vårt system.

Systemet matchar förfrågan mot hemmen med hjälp av klientens ålder, kön och problematik samt önskemål om geografi, tillstånd och behandlingsmetod.

De hem som möter kriterierna får direkt e-post med en neutraliserad förfrågan. Intresserade hem med plats över svarar oss oftast via telefon eller e-post. De flesta svar kommer inom de första timmarna.

Vi sammanställer och e-postar intressent-listor till handläggare. I listan finns länkar till utförlig information om respektive verksamhet, referenser m.m.

Därefter är det upp till handläggaren att kontakta de hem som verkar mest intressanta. Ofta sker beslut om placering samma dag.

Ensamkommande barn och ungdomar - roller och ansvar
Stockholm 10 maj
Arrangör: SKL, Migrationsverket, Socialstyrelsen

Hur kan vi bli mer framgångsrika i behandlingsarbetet?
Stockholm 10 maj
Arrangör: Skyddsvärnet

Sjuksköterskans kliniska bedömning
Linköping 11 maj, Lund 2 juni, Stockholm 10 juni.
Arrangör: KUI

Beteende, bemötande och vikten av ett professionellt arbete - Ola Polmé
Linköping 12 maj
Arrangör: KUI

Vårdkedja med framgång
Stockholm 17 maj, Örebro 20 maj, Malmö 3 juni, Göteborg 4 juni.
Arrangör: SiS, SKL

Barnperspektiv i LSS-handläggningen
Västerås 19 maj
Arrangör: Socialstyrelsen

Om reminiscens
Stockholm 20 maj
Arrangör: KUI

Mental träning och meditation – för kvinnliga chefer
Stockholm 17 maj
Arrangör: Teknologisk Institut

Mindfulness för kvinnor
Stockholm 18 maj, 26 maj
Arrangör: Teknologisk Institut

Unga, sex och internet
Göteborg 10 maj, Stockholm 17 maj, Örebro 19 maj, Umeå 24 maj.
Arrangör: Ungdomsstyrelsen

Hur kan vi förebygga våld mot unga kvinnor?
Höör, Göteborg, Malmö.
Utbildningsdagar med start i maj.
Arrangör: Ungdomsstyrelsen

Familjehemsplaceringar
Stockholm 18-19 maj
Arrangör: CKU

Att ta avsked - ritualer som hjälper barnet genom sorgen
Stockholm 19 maj
Arrangör: Gothia Förlag

Temautbildning/regionträff Sexuella övergrepp
Umeå 20 maj
Arrangör: Svenska Vård

Välgörenhetsgala Maskrosbarn
Stockholm 24 maj
Arrangör: Maskrosbarn

Socialt innehåll i vardagen
Stockholm 24 maj, 3 sept, 10 nov, 8 dec. Lund 10 juni, 21 okt.
Arrangör: KUI

Ledarskap inom äldre- och handikappomsorgen
Stockholm 24-25 maj, Malmö 30-31 augusti
Arrangör: Conductive

Jagstödjande förhållningssätt
Stockholm 26 maj
Arrangör: Svenska Vård

Praktisk juridik för psykiatrin
Stockholm 26-27 maj
Malmö 9-10 juni
Arrangör: Conductive

Forskare möter praktiker
Bollnäs 27 maj
Arrangör: FoU Valfärd Region Gävleborg

Hälsa, ohälsa och lönsamheten
Stockholm 27-28 maj, 10-11 juni
Arrangör: Metodicum

Barnrättsdagarna
Örebro 31 maj-1 juni
Arrangör: Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Inga fler stenar
Stockholm 1 juni
Arrangör: Ungdomsstyrelsen

Konferens om heder och traumabearbetning
Sätra Bruk 1-3 juni
Arrangör: Ungdomsstyrelsen

Omvårdnad vid BSPD
Stockholm 2 juni, 12 okt, 30 nov
Arrangör: KUI

Motiverande samtal
Stockholm 3 juni, 16 juni
Arrangör: Teknologisk Institut

Måltidens betydelse
Stockholm 3 juni, Lund 9 juni
Arrangör: KUI

Värdegrundsdagen
Lund 3 juni, Stockholm 8 juni, 25 oktober, 1 december
Arrangör: KUI

Hälsobokslut
Stockholm 3-4 juni
Arrangör: Metodicum

Personrelaterad uppföljning av äldreomsorgen
Stockholm 7 juni
Arrangör: Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, Socialstyrelsen, SKL

Beröringsstimulans
Stockholm 8 juni
Arrangör: KUI

Ett hälsosamt flyktingmottagande
Stockholm 15-16 juni
Arrangör: CKU

Konstruktiv hantering av besvärliga personer
Stockholm 17 juni
Arrangör: Teknologisk Institut

Demenssjukvård i utveckling
Stockholm 24-25 augusti
Arrangör: Conductive

Lösningfokuserat arbetssätt, 15 p, ett år
Stockholm start september
Arrangör: Gunnar Utbildning

Ledarskap inom socialtjänsten
Malmö 1-2 september
Stockholm 9-10 september
Arrangör: Conductive

Vårdutveckling för multisjuka äldre.
Stockholm 20-21 september
Arrangör: Conductive

**NÄSTA NUMMER AV SIL
kommer den 11 juni**
www.sjukvardsinformation.com

VI FINNSTILL FÖR DIG DYGNET RUNT

*Lelle Hagström
Senior partner*

*Christer Lööv
Senior partner*

Vi hjälper dig med placeringsalternativ och transport i akuta situationer dygnet runt

**Ring
020 – 80 10 00**

POSTTIDNING B
Svenska Media Docu AB
Tingsgatan 2
827 32 Ljusdal

Attendo

Varje dag i fem år har vi tagit emot
ensamkommande flyktingbarn.
Vi vet hur man gör.

Ring oss på Attendo Individ och Familj: 020 40 37 00. Ett samtal räcker.
Du kan också läsa mer om våra insatser på www.attendo.se/iof.